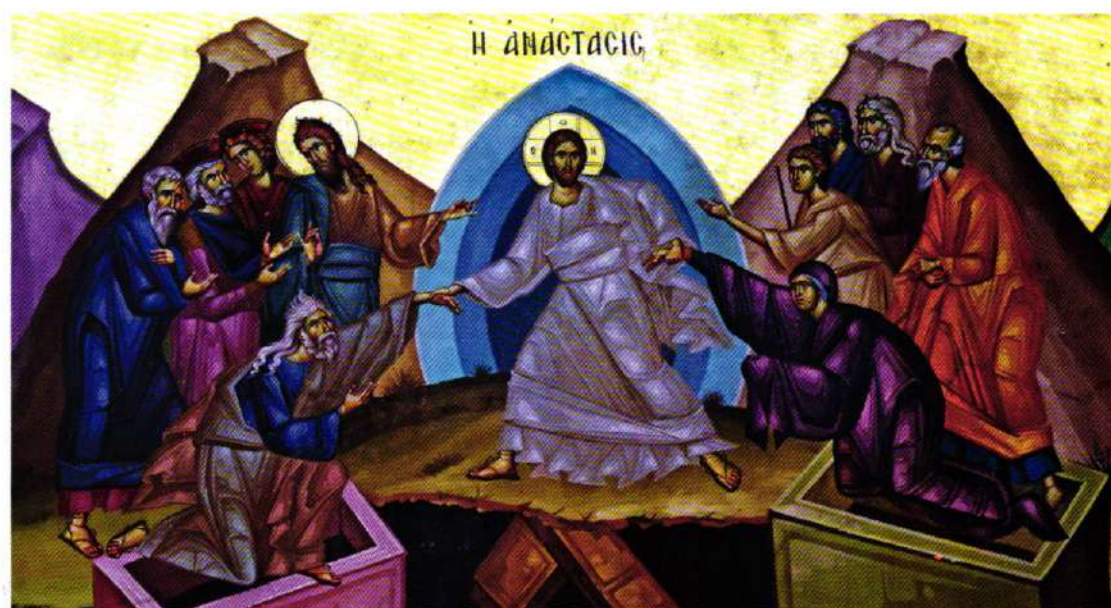

ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ

«Τοῦτο δὲ καὶ εὐχόμεθα, τὴν ὑμῶν κατάρτισιν» (Β' Κορινθ. ιγ', 9)

«ΧΡΙΣΤΟΣ ΑΝΕΣΤΗ»

(τοιχογραφία Γ. Ν. Ευαγγελιστρίας Χίου)

Τεύχος 63 ΜΑΡΤΙΟΣ-ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2022

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΦΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΔΕΛΤΙΟ
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΕΩΣ

ΧΙΟΣ

«Πάλι με χρόνους με καιρούς πάλι δικά μας θά 'ναι»
Ἐπιτάφιος Ἁγ. Παρασκευῆς Καστέλου (22.04.22).

Ἡ Χορωδία Σπουδαστῶν τῆς
Σχολῆς Βυζαντινῆς Μουσικῆς Ἱ. Μ. Χίου (15.04.22).

ΠΑΣΧΑΛΙΟΣ
ΠΟΙΜΑΝΤΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ

Πρός
Τόν Ἱερόν Κλήρον
καί τόν εὐσεβῆ λαόν
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

«Δεῦτε λάβετε φῶς
ἐκ τοῦ ἀνεσπέρου φωτός»

Χριστιανοί μου,

«Καθαρθῶμεν τάς αἰσθήσεις καί ὀψόμεθα τῷ ἀπροσίτῳ φωτί τῆς ἀναστάσεως Χριστόν ἐξαστράπτοντα», δηλαδή ἄς καθαρίσουμε τίς αἰσθήσεις μας καί τότε θά δοῦμε τόν Χριστό, πού ἀπαστράπτει μέσα στό ἐκτυφλωτικό καί ἀπλησίαστο φῶς τῆς Ἀναστάσεως.

Εἶναι ὀλόφωτη ἡ μεγάλη Δεσποτική ἑορτή τῆς Ἀναστάσεως, «νῦν πάντα πεπλήρωται φωτός».

Ἀνασταίνεται ἀπό τό σκοτεινό βασίλειο τοῦ θανάτου «ὁ ἐν φωτί αἰδίῳ ὑπάρχων».

«Φαεσφόρος ἄγγελος» ἀνακοινώνει ὅτι ὁ Χριστός Ἀνέστη!

«Ὡραῖος δικαιοσύνης ἥλιος» ὁ Κύριος λάμπει μπροστά στά μάτια μας, «ἀνατέλλων πᾶσι ζωήν».

Ἡ νύκτα αὐτή τοῦ Μεγάλου Σαββάτου καθίσταται φωταυγής, «προάγγελος τῆς λαμπροφόρου ἡμέρας τῆς ἐγέρσεως».

Λαμπρῆ ἡμέρα ὀνομάζει ὁ φιλόχριστος καί χριστοφόρος Ὁρθόδοξος Ἑλληνικός λαός τήν ἡμέρα τοῦ Ἁγίου Πάσχα. Τό κεντρικό τῆς πρόσωπο εἶναι ὁ πρό ἡλίου Ἥλιος, εἶναι «τό φῶς τοῦ κόσμου», εἶναι ὁ δημιουργός, «δι οὗ τά πάντα ἐγένετο», καί τοῦ φωτός.

Διασχίζει τούς αἰθέρες διά μέσου τῶν αἰώνων καί φθάνει ὡς τίς καρδιές μας ἡ θεία φωνή τοῦ Λόγου, ἡ ὁποία φώτισε «ἐν ἀρχῇ» τόν κόσμο, κατ' οὐσίωση τοῦ δημιουργικοῦ Του θέληματος.

Ο Απόστολος Παῦλος μᾶς βεβαιώνει ὅτι ὁ Θεός, «ὁ ὁποῖος εἶπε μέσα ἀπό τό σκοτάδι νά λάμψει φῶς» στή φυσική δημιουργία, αὐτός ὁ ἴδιος «ἔλαμψε μέσα στίς καρδιές μας καί μᾶς φώτισε νά γνωρίσουμε τή δόξα Του στό πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ» (Β' Κορ. 4, 6). Ὁ Υἱός καί Λόγος τοῦ Θεοῦ εἶναι ὄχι μόνο δημιουργός τοῦ φυσικοῦ φωτός, ἀλλά τό ἴδιο «τό φῶς τό ἀληθινόν, ὃ φωτίζει πάντα ἄνθρωπον ἐρχόμενον εἰς τόν κόσμον» (Ιω. 1, 9). Γί' αὐτό καί ὁ Θεολόγος μαθητής τοῦ Κυρίου, ἅγιος εὐαγγελιστής Ἰωάννης, σημειώνει θεολογικότερα καί ἀπό τή Γένεση ὅτι «ἐν ἀρχῇ ἦν ὁ Λόγος», ὁ ὁποῖος εἶναι «τό φῶς τοῦ κόσμου».

Ὁ Θεός εἶναι ἡ κοινή πηγὴ τοῦ κτιστοῦ καί τοῦ ἀκτίστου φωτός. Ὁ Τριαδικός Θεός, μέ τίς ἄκτιστες Ἐνέργειές Του, κτίζει, ἀγιάζει καί συνέχει διηνεκῶς ὀλόκληρη τήν δημιουργία, δίνοντας οὐσία, ὑπόσταση, ὕπαρξη καί ζωὴ στά ὄντα, ἀνάλογα μέ τή φύση τους. Ἡ Χάρη τοῦ Θεοῦ καταυγάζει μυστικά τήν βαθύτερη ὑπόσταση κάθε ἀνθρώπου καί κάθε ὑπαρκτοῦ. Αὐτά σημαίνουν ὅτι ὁ ἀνθρώπος, ὅπως καί κάθε θεῖο δημιούργημα, δέν εἶναι αὐθύπαρκτος καί αὐτόφωτος, ἀλλά ἀντλεῖ ὅλα ὅσα ἀπαρτίζουν τήν ὕπαρξή του ἀπό τόν Θεό. Καί ἡ ζωὴ του γίνεται φωτεινὴ, ὅσο συνδέεται μέ τήν πηγὴ τοῦ Φωτός, πού εἶναι τό πρόσωπο τοῦ Λόγου, διὰ τοῦ ὁποῖου «Φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσι».

Ὁ Χριστός εἶναι τό νόημα καί τό Φῶς τοῦ κόσμου, ὁ λόγος τοῦ παντός, ἡ ἔνσαρκη ἀποκάλυψη τῆς δόξας τοῦ Θεοῦ, αὐτός ὁ ὁποῖος μᾶς φανερώνει προσωπικά τήν Βασιλεία Του καί μᾶς καθιστᾷ κατὰ Χάριν κοινωνούς καί μετόχους αὐτῆς τῆς δόξας καί τοῦ πλοῦτου τῶν θείων Ἐνεργειῶν καί Χαρίτων Του. Χωρίς τόν Χριστό, ὁ Θεός μᾶς εἶναι ἐντελῶς ἀπρόσιτος, ἀμέθεκτος καί ἀφθαστος. «Ὅτι φῶς ὁ Θεός οὐ κατ' οὐσίαν, ἀλλά κατ' ἐνέργειαν λέγεται», τονίζει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς.

Οἱ ὑποστατικές θεῖες Ἐνέργειες εἶναι οἱ «ἀκτίνες θεότητος», οἱ ὁποῖες εἰσδύουν στήν κτίση μέσα ἀπό τό ἀπρόσιτο Φῶς τῆς Ἁγίας Τριάδος, τό ὁποῖο χαρακτηρίζουν μέ πληθωρικὴ

όρολογία τά συγγράμματα πού μᾶς παραδόθηκαν μέ τό ὄνομα τοῦ Διονυσίου Ἀρεοπαγίτη, ὡς τήν «*ὑπεράγνωστη καί ὑπερφώτεινη καί ἀκρότατη κορυφή*», «*τόν ὑπέρφωτο γνόφο, πού μέ τό βαθύ του σκοτάδι ὑπερλάμπει ὑπερφανεστάτα καί, μένοντας ἀνέγγιχτος κι ἀόρατος, γεμίζει μέ ὑπέρκαλη λάμψη τούς τυφλωμένους νόες*» (Περί μυστικῆς θεολογίας, 1).

Ὁ μυστικός θεολόγος βιώνει τόν Θεό ὡς ιδεῶδες ἀόρατο καθ' ἑαυτό καί ἄψαυστο, αἰσθάνεται ὅμως ὅλη τή δύναμη καί τή γοητεία του στή ζωή του. Εἶναι ἡ δύναμη, ἡ ὁποία τόν ἀνυψώνει, ὁ σωστικός ἀειφεγγής φάρος, τοῦ ὁποίου ἡ ἐνατένιση τόν ὀδηγεῖ στόν ἀληθινό του προορισμό. Εἶναι ὡς ἄλλη κλίμακα τοῦ Ἰακώβ ἡ τοῦ Ἁγίου Ἰωάννη τοῦ Σιναΐτη, ἡ ὁποία τόν ἀναβιβάζει στόν Θεό. Εἶναι οἶονεὶ ἀνταύγεια τοῦ θείου φωτός ἐν ἑαυτῷ, ἡ ὁποία περι-αυγάζει τήν ὅλην ὑπαρξή του καί τήν ἀναδεικνύει καθαρότερη, ἐντονότερη καί ὠραιότερη.

Τό γεγονός αὐτό τῆς κοινωνίας μέ τόν Θεό συντελεῖται ἐντός τῆς Ἐκκλησίας μέ τά ἱερά μυστήρια. Ἡ σωτηρία δέν ἐπιτυγχάνεται διανοητικά, ἀλλά μέ τήν ἔνταξη στό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ, τήν Ἐκκλησία, καί τήν ἐνεργοποίηση τῶν πνευματικῶν χαρισμάτων μέ τό ἅγιο Βάπτισμα. Ὁ φωτισμός τοῦ Βαπτίσματος καί ἡ βρώση τοῦ «*φωτιστικοῦ σώματος*» στή Θεία Εὐχαριστία ἐνώνουν τόν Χριστό ἐν Ἁγίῳ Πνεύματι μέ τούς πιστούς. Ἀφετηρία ἀποτελεῖ τό μυστήριο τοῦ Βαπτίσματος, ὅπου ἡ Θεία Χάρη, καθαρτική καί φωτιστική, διενεργεῖ τήν ἐν Χριστῷ υἰοθεσία τῶν πιστῶν. Ὁ ἐσωτερικός αὐτός ἀνακαινισμός ὀλοκληρώνεται τελικά στην ἄμεση ἐμπειρία τοῦ Φωτός καί τήν θέωση, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ καρπό τῆς μυστηριακῆς Χάριτος καί τῆς ἀνθρώπινης συνεργίας στό

μέτρο τῆς ἀσκητικῆς ἐτοιμασίας καί καθαρότητος τοῦ πιστοῦ. Ἡ βιβλική γραμματεία εἶναι πλήρης ἐκφράσεων καί ἀναφορῶν στό φῶς, οἱ ὁποῖες χρησιμεύουν ὡς εἰκονισμοί τοῦ Θεοῦ καί τῆς ἐμπειρίας Του. Ὁ ἀναλογικός εἰκονισμός τῆς τριαδικότητος τοῦ Θεοῦ μέ τό παράδειγμα τοῦ ἡλίου καί τοῦ ἀπαυγάσματος του ἀξιοποιήθηκε ἐπίσης κατά τίς πρῶτες Οἰκουμενικές Συνόδους, ὅπου ἡ ὁμοουσιότητα τοῦ Υἱοῦ πρὸς τον «Πατέρα τῶν Φώτων» διατυπώθηκε δογματικά στό Σύμβολο τῆς Πίστεως μέ τήν ἐκφραση «Φῶς ἐκ Φωτός».

Καί πῶς νά παραβλέψουμε τήν «ἐπιλύχνιον εὐχαριστία», τόν πρῶτο χριστιανικό ὕμνο στό «Φῶς ἰλαρόν», πού ψάλλεται ὡς τίς μέρες μας: Σέ αὐτή τή δοξολογία στόν Τριαδικό Θεό κατά τήν ἑσπερινή ὥρα τοῦ δειλινοῦ, ἡ Ἐκκλησία μας ἀναγνωρίζει στό φῶς τῆς φύσεως τό ἔργο τοῦ Θεοῦ Λόγου, τήν οὐσίωση τοῦ θελήματος τοῦ ζῶντος καί ἀληθινοῦ Θεοῦ, τόν χῶρο προνοίας τοῦ πανταχοῦ παρόντος. Σέ ἰσχυρή ἀντίθεση πρὸς τούς παντοειδεῖς εἰδωλολάτρεις τοῦ ἀρχαίου κόσμου, οἱ Χριστιανοί, ἐκκινώντας ἀπό τό φυσικό φῶς, μυσταγωγοῦνται καί ἀνάγονται πρὸς τήν δοξολογία τοῦ Ποιητοῦ τῆς Κτίσεως, πού δέν εἶναι ἓνας ἀπρόσωπος δημιουργός, ἀλλά τριαδική κοινωνία προσώπων καί καλεῖ ὅλους σέ προσωπική κοινωνία μαζί Της, κοινωνία Πατρός καί Υἱοῦ καί Ἁγίου Πνεύματος.

Διανύοντες τήν πορεία στήν ἐν Χριστῷ Ἀνατολή τοῦ Φωτός τῆς Ἁγίας καί «ἀρχιφώτου» Τριάδος, ἡ ὁποία φωτοδοτεῖ τόν κόσμο, δέν μπορούμε νά μήν σταθοῦμε στό βιβλίο τοῦ Ἡσαΐα (49, 9), ὅπου ὁ Θεός καλεῖ μέ τό στόμα τοῦ προφήτη τούς

δέσμιους νά βγοῦν στό φῶς. Ἀλλά καί τό σκοτάδι τοῦ Θεοῦ εἶναι σάν μεσημβρινή σκοτία («Καί τό σκότος σου ὡς μεσημβρία» – Ἦσ. 58, 10).

Ὁ φωτουργός, ἄδυτος καί ἀειφεγγής Ἥλιος τῆς δικαιοσύνης, ὁ ὁποῖος ἀνέτειλε μέσα ἀπό τό σπήλαιο τῆς Βηθλεέμ, καταφώτισε τήν οἰκουμένη καί ἀπό τόν θάλαμο τοῦ τάφου, καταλύοντας μέ τίς ἀνέσπερες ἀκτῖνες του τόν σκοτεινό θάνατο. Μεταμόρφωσε τήν κτίση καθιστώντας δυνατή γιά ὅλους τήν οὐράνια ὀλολαμπή πορεία. «Αὕτη ἡ σωτήριος νύξ καί φωταυγής, τῆς λαμπροφόρου ἡμέρας τῆς Ἐγέρσεως οὔσα προάγγελος», γιά ὅσους, ἐνῶ ζοῦν «ἐν τῷ κόσμῳ», περιλάμπονται ἀπό τήν Σοφία τοῦ Θεοῦ.

Χριστιανοί μου,

Εὔχομαι ἀπό τά βάθη τῆς καρδιάς μου νά ἀναζητήσετε αὐτό τό Φῶς στή ζωή σας καί νά τό κρατήσετε μόνιμα καί ἀναφαίρετα. Γιατί τό Φῶς αὐτό εἶναι «τό ἀρχέτυπον κάλλος, τό ἀληθινόν καί ἐρασιμώτατον», Φῶς τῆς Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος καί ἐκ τοῦ Ζωοδόχου Τάφου Ἀναστάντος Λόγου τοῦ Θεοῦ, ἡ λαμπρότητα καί ἡ δόξα τῆς Ἐκκλησίας μας.

ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ 2022

Μέ πατρικές εὐχές

Ὁ Μητροπολίτης

+ Ὁ Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν Μᾶρκος

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΗ ΑΠΟΔΕΙΞΙΣ
ΕΠΙ ΤΩι ΑΓΙΩι ΠΑΣΧΑ

Αριθμ. Πρωτ. 169

† Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩι ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΧΑΡΙΝ, ΕΙΡΗΝΗΝ ΚΑΙ
ΕΛΕΟΣ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΕΝΔΟΞΩΣ ΑΝΑΣΤΑΝΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ

* * *

Διατρέξαντες τόν δόλιχον τῶν ἀσκητικῶν ἀγώνων τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καί βιώσαντες ἐν κατανύξει τά σεπτά Πάθη τοῦ Κυρίου, ἔμπλεοι νῦν τοῦ αἰδίου φωτός τῆς λαμπροφόρου Αὐτοῦ Ἐγέρσεως, ὑμνοῦμεν καί δοξολογοῦμεν τό ὑπερουράνιον ὄνομα Αὐτοῦ, ἀναβοῶντες τό κοσμοχαρμόσουνον «Χριστός Ἀνέστη!».

Ἀνάστασις εἶναι ὁ πυρήν τῆς πίστεως, τῆς εὐσεβείας, τοῦ πολιτισμοῦ καί τῆς ἐλπίδος τῶν Ὁρθοδόξων. Ἡ ζωή τῆς Ἐκκλησίας, εἰς τήν θεανθρωπίνην μυστηριακὴν καί λατρευτικὴν, τὴν πνευματικὴν, ἠθικὴν καί ποιμαντικὴν ἔκφρασιν τῆς καί εἰς τὴν καλὴν μαρτυρίαν περὶ τῆς ἐλθούσης ἐν Χριστῷ χάριτος καί τῆς προσδοκωμένης «κοινῆς ἀναστάσεως», ἐνσαρκώνει καί ἀντανακλᾷ τὴν συντριβὴν τοῦ κράτους τοῦ θανάτου διὰ τοῦ Σταυροῦ καί τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν, καί τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ ἀνθρώπου ἐκ τῆς «δουλείας τοῦ ἀλλοτρίου». Ἀνάστασιν μαρτυροῦν οἱ Ἅγιοι καί οἱ Μάρτυρες τῆς πίστεως, τὸ δόγμα, τὸ ἦθος, ἡ κανονικὴ δομὴ καί λειτουργία τῆς Ἐκκλησίας, οἱ ἱεροὶ ναοί, τὰ μοναστήρια καί τὰ σεπτὰ προσκυνήματά μας, ὁ ἔνθεος ζῆλος τοῦ ἱεροῦ κλήρου, ἡ ἀπροϋπόθετος ἀφιέρωσις τοῦ ἔχειν καί τοῦ εἶναι τῶν μοναχῶν εἰς τόν Χριστόν, τὸ ὀρθόδοξον φρόνημα τῶν πιστῶν καί ἡ ἐσχατολογικὴ ὁρμὴ συνόλου τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ τρόπου τοῦ βίου.

Ὁ ἑορτασμός τοῦ Πάσχα δέν εἶναι διὰ τούς Ὁρθοδόξους μία προσωρινὴ ἀπόδρασις ἀπὸ τὴν ἐγκόσμιον πραγματικότητα καί τὰς ἀντιφάσεις τῆς, ἀλλὰ διατρένωσις τῆς ἀκλονήτου πίστεως, ὅτι ὁ

πατήσας θανάτῳ τόν θάνατον Λυτρωτῆς τοῦ ἀδαμιαίου γένους εἶναι ὁ Κύριος τῆς ἱστορίας, ὁ αἰεὶ «μεθ' ἡμῶν» καί «ὑπὲρ ὑμῶν» Θεός τῆς ἀγάπης. Πάσχα εἶναι ἡ βιωματική βεβαιότης, ὅτι ὁ Χριστός εἶναι ἡ ἐλευθεροποιός Ἀλήθεια, τό θεμέλιον, ὁ ὑπαρκτικός ἄξων καί ὀρίζων τῆς ζωῆς μας. «Χωρὶς ἐμοῦ οὐ δύνασθε ποιεῖν οὐδέν» (Ἰωάν. ιε', 5). Οὐδεμία περίστασις, «θλίψις ἢ στενοχωρία ἢ διωγμός ἢ λοιμός ἢ γυμνότης ἢ κίνδυνος ἢ μάχαιρα» (Ρωμ. η', 35) δύναται νά χωρίσῃ τούς πιστούς ἀπό τῆς ἀγάπης τοῦ Χριστοῦ. Αὐτή ἡ ἀκλόνητος πεποιθησις ἐμπνέει καί ἐνισχύει τὴν δημιουργικότητά μας καί τὴν βούλησιν νά καθιστάμεθα ἐν τῷ κόσμῳ «Θεοῦ συνεργοί» (Α' Κορ. γ' 9). Ἐγγυᾶται, ὅτι ἀπέναντι εἰς ἀνυπέρβλητα ἐμπόδια καί ἀδιέξοδα, ἐκεῖ ὅπου κατ' ἄνθρωπον δέν διαφαίνεται λύσις, ὑπάρχει ἐλπίς καί προοπτική. «Πάντα ἰσχύω ἐν τῷ ἐνδυναμοῦντι με Χριστῷ» (Φιλιπ. δ', 13). Ἐν Χριστῷ ἀναστάντι γνωρίζομεν ὅτι τό κακόν, ὑπό ὄλας του τὰς μορφάς, δέν ἔχει τόν τελευταῖον λόγον εἰς τὴν πορείαν τῆς ἀνθρωπότητος.

Πεπληρωμένοι εὐγνωμοσύνης καί χαρᾶς διὰ τὴν ἀποδοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Κυρίου τῆς δόξης τιμὴν καί ὑψίστην ἀξίαν εἰς τόν ἄνθρωπον, θλιβόμεθα ἐνώπιον τῆς πολυκεφάλου βίας, τῆς κοινωνικῆς ἀδικίας καί τῆς καταπατήσεως τῶν ἀνθρωπίνων δικαιωμάτων εἰς τὴν ἐποχὴν μας. «Τό φαιδρὸν τῆς ἀναστάσεως κήρυγμα» καί τό «Χριστός Ἀνέστη» συνηχοῦν σήμερον μέ τὴν κλαγγὴν τῶν ὄπλων, τὴν κραυγὴν ἀγωνίας τῶν ἀθῶων θυμάτων τῆς πολεμικῆς βίας καί τῶν προσφύγων, μεταξύ τῶν ὁποίων εὐρίσκονται πολυάριθμα ἀθῶα παιδιά. Διεπιστώσαμεν ἰδίως ὄμμασι τὰ προβλήματα κατὰ τὴν πρόσφατον ἐπίσκεψίν μας εἰς τὴν Πολωνίαν, ὅπου κατέφυγεν ὁ κύριος ὄγκος τῶν προσφύγων ἐξ Οὐκρανίας. Συμπάσχομεν μέ τόν εὐσεβῆ καί γενναῖον Οὐκρανικόν λαόν, ὁ ὁποῖος αἶρει βαρύν σταυρόν, προσευχόμεθα καί ἀγωνιζόμεθα διὰ τὴν εἰρήνην καί τὴν δικαιοσύνην καί δι' ὅσους τὰς στεροῦνται. Εἶναι ἀδιανόητον δι' ἡμᾶς τούς Χριστιανούς νά σιωπῶμεν ἐνώπιον τῆς καταρρακώσεως τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπείας. Ὁμοῦ μετά τῶν θυμάτων τῶν ἐνόπλων συγκρούσεων, ὁ «μεγάλος ἠττημένος» τῶν πολέμων εἶναι ἡ ἀνθρωπότης, ἡ ὁποία εἰς τὴν μακρὰν ἱστορίαν της δέν κατώρθωσε νά καταργησῇ τόν πόλεμον. Ὁ πόλεμος ὄχι μόνον δέν λύει προβλήματα, ἀλλὰ δημιουργεῖ νέα καί πολυπολοκώτερα. Σπείρει διχασμόν καί μῖσος, μεγεθύνει τό χάσμα μεταξύ τῶν λαῶν. Ἡμεῖς πιστεύομεν στερεῶς, ὅτι ἡ ἀνθρωπότης δύναται νά ζήσῃ χωρὶς πολέμους καί βίαν.

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ἐκ τῆς φύσεώς της, λειτουργεῖ ὡς παράγων εἰρήνης. Ὅχι μόνον δέεται ὑπὲρ τῆς «ἄνωθεν εἰρήνης» καί τῆς «εἰρήνης τοῦ σύμπαντος κόσμου», ἀλλὰ τονίζει τὴν σημασίαν τῆς ἀνθρωπίνης προσπαθείας διὰ τὴν ἐδραίωσίν της. Ἴδιον τοῦ χριστιανοῦ εἶναι πρωτίστως «τό εἰρηνοποιεῖν». Ὁ Χριστός μακαρίζει τοὺς εἰρηνοποιούς, ὁ ἄγων τῶν ὁποίων εἶναι ἀπτή παρουσία τοῦ Θεοῦ ἐν τῷ κόσμῳ καὶ εἰκονίζει τὴν εἰρήνην τὴν «πάντα νοῦν ὑπερέχουσαν» (Φιλιπ. δ', 7), ἐν τῇ «καινῇ κτίσει», ἐν τῇ εὐλογημένῃ Βασιλείᾳ τοῦ Πατρὸς καὶ τοῦ Υἱοῦ καὶ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ἡ Ἐκκλησία μας, ὡς προσφυῶς τονίζεται εἰς τὸ κείμενον τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου «ὑπὲρ τῆς τοῦ κόσμου ζωῆς». *Το κοινωνικό ἦθος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας*, «τιμᾶ τούς μάρτυρες, οἱ ὁποῖοι προσέφεραν τὴ ζωὴ τους γιὰ τὴν εἰρήνην, ὡς μάρτυρες τῆς δύναμης τῆς ἀγάπης, τοῦ κάλλους τῆς δημιουργίας στὴν ἀρχικὴ καὶ τελικὴ τῆς μορφῆς, καὶ τῆς ιδεώδους ἀνθρωπίνης συμπεριφορᾶς, ὅπως τὴν ὑπέδειξε ὁ Χριστός κατὰ τὴ διάρκειά τῆς ἐπίγειας διακονίας Του» (§ 44).

Τό Πάσχα εἶναι πανήγυρις ἐλευθερίας, χαρᾶς καὶ εἰρήνης. Ἀνυμνοῦντες εὐσεβοφρόνως τὴν Ἀνάστασιν τοῦ Χριστοῦ καὶ βιοῦντες ἐν αὐτῇ καὶ τὴν ἰδικὴν μας συνανάστασιν, προσκυνοῦντες δέ ἐν πίστει τό μέγα μυστήριον τῆς Θείας Οἰκονομίας, καὶ μετέχοντες τῆς «κοινῆς τῶν ὅλων πανηγύρεως», ἀπευθύνομεν ἐκ τῆς αἰεί σταυροαναστασίμου πανσέπτου καθέδρας τῆς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως πρὸς πάντας ὑμᾶς, τιμιώτατοι ἀδελφοί καὶ προσφιλέστατα τέκνα, ἐγκάρδιον πασχάλιον χαιρετισμόν, ἐπικαλούμενοι ἐφ' ὑμᾶς τὴν χάριν καὶ τό ἔλεος τοῦ νεκρώσαντος τὸν Ἄδην καὶ χαρισαμένου ἡμῖν τὴν αἰώνιον ζωὴν Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ τοῦ παντός.

Φανάριον, Ἅγιον Πάσχα ,βκβ'
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
διάπυρος πρὸς Χριστόν Ἀναστάντα
εὐχέτης πάντων ὑμῶν.

Αριθμ. Πρωτ. 94

ΛΟΓΟΣ ΚΑΤΗΧΗΤΗΡΙΟΣ
ΕΠΙ ΤΗ ΕΝΑΡΞΕΙ
ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΤΕΣΣΑΡΑΚΟΣΤΗΣ

+ Β Α Ρ Θ Ο Λ Ο Μ Α Ι Ο Σ
ΕΛΕΩι ΘΕΟΥ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ - ΝΕΑΣ ΡΩΜΗΣ
ΚΑΙ ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΣ ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ
ΠΑΝΤΙ ΤΩι ΠΛΗΡΩΜΑΤΙ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ,
ΧΑΡΙΣ ΕΙΗ ΚΑΙ ΕΙΡΗΝΗ
ΠΑΡΑ ΤΟΥ ΣΩΤΗΡΟΣ ΚΑΙ ΚΥΡΙΟΥ ΗΜΩΝ ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ,
ΠΑΡ' ΗΜΩΝ ΔΕ ΕΥΧΗ, ΕΥΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΣΥΓΧΩΡΗΣΙΣ

Τιμιώτατοι ἀδελφοί καί προσφιλέστατα τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Δοξάζομεν τόν ἐν Τριάδι Θεόν, τόν ἀγαγόντα ἡμᾶς ἐν Ἐκκλησίᾳ καί πάλιν εἰς τήν πάνσεπτον καί εὐλογημένην περίοδον τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, εἰς τό στάδιον τῆς σωματικῆς καί πνευματικῆς γυμνασίας καί τῶν ἀσκητικῶν ἀγώνων, διὰ νά προετοιμασθῶμεν χριστοπρεπῶς καί νά πορευθῶμεν ἐν ταπεινώσει πρὸς τήν Ἁγίαν καί Μεγάλην Ἑβδομάδα καί τήν ζωηφόρον Ἀνάστασιν τοῦ Κυρίου.

Ἡ ἀσκησις δέν εἶναι, βεβαίως, χαρακτηριστικόν μόνον τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, οὔτε μόνον ὑπόθεσις καί καθήκον τῶν μοναστῶν, οὔτε ἀποτέλεσμα ἔξωθεν ἐπιρροῶν ἐπὶ τοῦ χριστιανικοῦ ἥθους, παρείσακτον δηλαδή στοιχεῖον εἰς τήν εὐσέβειάν μας. Ὁ ἀσκητισμός ἀνήκει εἰς τόν πυρῆνα τῆς χριστιανικῆς ὑπάρξεως καί τῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας. Ἀποτελεῖ κλῆσιν τοῦ Χριστοῦ πρὸς τοὺς πιστοὺς καί μαρτυρίαν τῆς σωστικῆς παρουσίας Του εἰς τήν ζωήν μας. Δέν ἀπευθυνόμεθα οἱ πιστοί εἰς ἓνα Θεόν ἀπρόσωπον καί ἀπρόσιτον, ἀλλά εἰς τόν σαρκωθέντα Λόγον, τόν ἀποκαλύψαντα τήν ἀγάπην τοῦ Θεοῦ καί Πατρός καί τήν κοινωνίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τό πλήρωμα τῆς χάριτος καί τῆς ἐλευθερίας. Ἐν τῇ ἐννοίᾳ ταύτῃ, ἡ πλήρης θείων εὐλογιῶν καί ἰδιαιτέρων βαθέων βιωμάτων Ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή,

παραμένει δυναμική έκφρασις καί ἀποκάλυψις τοῦ πλούτου καί τῆς ἀληθείας συνόλου τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς.

Τίποτε εἰς τὴν ζωὴν τῶν πιστῶν δέν εἶναι ἀποσπασματικόν καί αὐτοσκοπός. Ἡ ἐν Χριστῷ ζωὴ εἶναι ὀλιστική καί ἀδιαίρετος. Μετάνοια, ταπεινοφροσύνη, προσευχή, νηστεία, ἔργα εὐποΐας, εἶναι ἀλληλένδυτα καί προσανατολίζουν τὸν πιστὸν εἰς τὴν Εὐχαριστίαν τῆς Ἐκκλησίας, τὸ ἐσχατολογικόν μυστήριον τῆς Βασιλείας. Οἱ ἀσκητικοὶ ἀγῶνες εἶναι ἡ ἀρχή, ἡ «στενὴ πύλη», ἡ ὁποία μᾶς ὀδηγεῖ εἰς τὰ Ἅγια τῶν Ἁγίων. Δέν ὑπάρχει εἰς τὴν Παράδοσίν μας «ἄσκησις διὰ τὴν ἄσκησιν». Ὁ ἀσκητισμὸς εἶναι πάντοτε πορεία, καί ὀλοκληρώνεται ὅταν ἐκκλησιαστικοποιηθῆ, ὅταν μᾶς ὀδηγήσῃ εἰς τὴν κοινωνίαν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, διὰ τῆς ὁποίας ἐνσωματωνόμεθα εἰς τὴν κίνησιν τῆς Ἐκκλησίας πρὸς τὰ Ἐσχάτα. Ὑπενθυμίζομεν τὸ παράδειγμα τῆς τιμωμένης κατὰ τὴν Ε΄ Κυριακὴν τῶν Νηστειῶν Ὁσίας Μαρίας τῆς Αἰγυπτίας, ἡ ὁποία, μετὰ ἀπὸ τεσσαράκοντα ἔτη σκληρᾶς ἀσκήσεως καί ἀδιαλείπτου προσευχῆς, ἐπεδίωξε τὴν μετάληψιν τοῦ Σώματος καί τοῦ Αἵματος τοῦ Χριστοῦ ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Ἁγίου Ζωσιμᾶ, ἐν ἐπιγνώσει ὅτι ἡ Θεία Κοινωνία εἶναι ἡ πηγὴ τῆς ζωῆς καί φάρμακον ἀθανασίας. Καί ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας (Κρήτη, 2016), ἡ ὁποία ἀπεκάλεσε τὴν νηστείαν «μέγα πνευματικόν ἀγώνισμα» καί «τὴν κατ' ἐξοχὴν ἐκφρασίαν τοῦ ἀσκητικοῦ ιδεώδους τῆς Ὁρθοδοξίας», τονίζει ὅτι «ἡ ἀληθὴς νηστεία ἀναφέρεται εἰς τὴν καθ' ὅλου ἐν Χριστῷ ζωὴν τῶν πιστῶν καί κορυφούται διὰ τῆς συμμετοχῆς αὐτῶν εἰς τὴν θείαν λατρείαν καί ἰδίᾳ εἰς τὸ μυστήριον τῆς Θείας Εὐχαριστίας» (*Ἡ σπουδαιότης τῆς νηστείας καί ἡ τήρησις αὐτῆς σήμερον*, § 1 καί 3).

Δέν νοεῖται Ὁρθόδοξος πνευματικότης ἄνευ μετοχῆς εἰς τὴν Θείαν Εὐχαριστίαν, διὰ τῆς ὁποίας οἱ πιστοὶ καθιστάμεθα ἐν σῶμα, κοινωνία προσώπων, κοινότης ζωῆς, μέτοχοι τῆς «κοινῆς σωτηρίας» ἐν τῷ Σωτῆρι Χριστῷ, ὁ ὁποῖος εἶναι «κοινόν ἀγαθόν». Οὕτω ἡ νηστεία εἶναι ὑποταγή καί ὑπακοή εἰς τὸν κανόνα τῆς Ἐκκλησίας, κοινοτικὴ ἐμπειρία. Ἡ Ἁγία καί Μεγάλη Τεσσαρακοστή εἶναι πρόσκλησις νὰ ἀνακαλύψωμεν τὴν

Ἐκκλησίαν ὡς τόπον καί τρόπον ἁγιασμοῦ καί ἁγιότητος, ὡς πρόγευσιν καί εἰκόνα τῆς ἐκπάγλου φωτοχυσίας, τῆς πληρότητος ζωῆς καί τῆς πεπληρωμένης χαρᾶς τῆς ἐσχατολογικῆς Βασιλείας. Βιωματικῶς καί θεολογικῶς εἶναι ἀδύνατον νά κατανοήσωμεν τό πνεῦμα τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς, ἐάν δέν τήν θεωρήσωμεν ὡς πορείαν πρὸς τό Πάσχα. Καθ' ὅλην τήν περίοδον τῆς νηστείας διασώζεται μία «πασχαλινὴ ἀντίληψις» διὰ τήν ζωὴν. Ὁ σκυθρωπὸς ἀσκητισμὸς εἶναι κακὴ ἀλλοίωσις τοῦ χριστιανικοῦ βιώματος, λήθη τῆς ἐλθούσης χάριτος καί τῆς ἐρχομένης Βασιλείας, ζωὴ «σάν νά μὴν ἦλθε ποτέ ὁ Χριστός», χωρὶς τήν προσδοκίαν τῆς «ἀναστάσεως τῶν νεκρῶν» καί τῆς «ζωῆς τοῦ μέλλοντος αἰῶνος».

Αὐτό τό πνεῦμα ἐνεσάρκωνεν ἡ πρό τοῦ Πάσχα νηστεία καί εἰς τήν ἀρχαίαν Ἐκκλησίαν, ὡς καιρὸς προετοιμασίας τῶν κατηχουμένων διὰ τό Ἅγιον Βάπτισμα κατὰ τήν Θεῖαν Λειτουργίαν τῆς Ἀναστάσεως. Καί ὅταν, ἀργότερα, ὁ κατηχητικὸς χαρακτήρ τῆς περιόδου τῆς νηστείας αὐτῆς ἀντικατεστάθη ἀπὸ τό ἦθος τῆς μετανοίας, διεσώθη καί παραμένει ὡς ὑπαρξιακὸν ὑπόβαθρον ἢ βίωσις τῆς «μετανοίας» ὡς «δευτέρου βαπτίσματος», τό ὁποῖον μᾶς ὀδηγεῖ ἐκ νέου εἰς τήν πασχάλιον εὐχαριστιακὴν πληρότητα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς, εἰς τόν οἶκον τοῦ Πατρὸς, εἰς τήν κοινωνίαν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Καί ἐδῶ ἡ «ἄρσις τοῦ σταυροῦ» ἀποτελεῖ ὁδὸν πρὸς τήν ἀνεκλάλητον χαρὰν τῆς Ἀναστάσεως.

Τόν ἰδικὸν του βαρύν Σταυρὸν αἶρει κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς ὁ εὐσεβῆς Οὐκρανικὸς λαός, ὑφιστάμενος τὰ ἀνείπωτα δεινὰ ἐνός ἀπροκλήτου καί παραλόγου ἐπιθετικοῦ πολέμου, ὁ ὁποῖος σκορπᾷ τὸν πόνον καί τὸν θάνατον. Συμπάσχοντες μετὰ τῶν δοκιμαζομένων ἀδελφῶν καί τέκνων ἡμῶν, ἐντείνομεν τὰς δεήσεις μας πρὸς τὸν Κύριον τοῦ ἐλέους καί Θεόν τῆς εἰρήνης ὑπὲρ ἀμέσου καταπαύσεως τοῦ πυρὸς καί ἐπικρατήσεως τῆς δικαιοσύνης καί τῆς εἰρήνης, αἱ ὁποῖαι εἶναι πρόγευσις τῆς πεπληρωμένης χαρᾶς τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

Αὐτὴν τήν σωτηριώδη ἀλήθειαν τῆς Ὁρθοδόξου πίστεως, εὐσεβείας καί πνευματικότητος προβάλλει καί τό γεγονός τοῦ καθαγιασμοῦ τοῦ Ἁγίου Μύρου, τό ὁποῖον, χάριτι Θεοῦ, θά τελέσωμεν ἐφέτος τήν

Μεγάλην Ἑβδομάδα εἰς τό καθ' ἡμᾶς Ἱερόν Κέντρον. Τό εὐλογημένον «θεουργικότατον» ἔλαιον αὐτῆς τῆς «Εὐχαριστίας τοῦ Μύρου» μεταδίδει διὰ τοῦ Μυστηρίου τοῦ Χρίσματος τὰς ποικίλας δωρεάς καί τὰ πολυειδή χαρίσματα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἰς τόν νεοφώτιστον «οὐρανοπολίτην», πρὸς κραταίωσιν αὐτοῦ εἰς τό μετέχειν εἰς τὴν ζωὴν τῆς Ἐκκλησίας μέ ἀπαρχὴν τὴν κοινωνίαν τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων, καί εἰς ἔνθεον παρουσίαν καί μαρτυρίαν περὶ τῆς δωρεᾶς τῆς χάριτος καί τῆς ἐν ἡμῖν ἐλπίδος ἐν τῷ κόσμῳ. Ὁ χαρακτήρ τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ὡς «δυνάμεως κοινωνίας» ἀναδεικνύεται καί εἰς τὸν τρόπον παρασκευῆς τοῦ Ἁγίου Μύρου διὰ τῆς ἐψήσεως συστατικῶν, προσφερομένων ὑπὸ τῶν κατὰ τόπους Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καί εἰς τὸν τόπον καί τὸν χρόνον εὐλογίας τοῦ ἐντός τῆς εὐχαριστιακῆς Συνάξεως, ἀμέσως μετὰ τὸν καθαγιασμόν τῶν Τιμίων Δώρων, ἐξ ἴσου δέ καί εἰς τὰς ἄλλας ἐκκλησιαστικὰς χρήσεις τοῦ Ἁγίου Μύρου, ὡς ἡ χρῆσις προσερχομένων εἰς τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν ἑτεροδόξων καί πεπτωκότων, εἰς τὰ ἐγκαίνια ναῶν, εἰς τὴν καθιέρωσιν Ἁγίων Τραπεζῶν, Ἀντιμηνσίων καί ἀλλαχοῦ.

Μέ αὐτὰ τὰ αἰσθήματα, εὐχόμενοι εὐδρομον τό τῆς νηστείας στάδιον καί ἀνεμπόδιστον τὴν δολιχοδρομίαν πρὸς τό Πάσχα τοῦ Κυρίου, ἐπικαλούμεθα ἐφ' ὑμᾶς, τοὺς τιμιωτάτους ἐν Χριστῷ ἀδελφούς καί τὰ ἀνά τὴν οἰκουμένην τέκνα τῆς Μητρὸς Κωνσταντινουπολίτιδος Ἐκκλησίας, τὴν ζεῖδωρον χάριν καί τό μέγα ἔλεος τοῦ ἀεὶ εὐλογοῦντος τὰ ἀσκητικά κατορθώματα τοῦ λαοῦ Αὐτοῦ Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ.

Ἁγία καὶ Μεγάλη Τεσσαρακοστή ,βκβ'
† Ὁ Κωνσταντινουπόλεως
διάπυρος πρὸς Θεόν εὐχέτης πάντων ὑμῶν

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΑΡ.62
ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

Πρὸς
Τὸν Ἱερόν Κλήρον
καὶ τὸν εὐσεβῆ λαόν
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσσῶν

Πορευόμενοι τὴν ἀνάβασιν τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Τεσσαρακοστῆς καὶ ἀτενίζοντες διὰ τοῦ ζωοποιοῦ σταυρικοῦ θανάτου τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ πρὸς τὴν λαμπροφόρον κλητὴν καὶ ἁγίαν ἡμέραν τῆς Ἀναστάσεως, ἐορτάζομεν σήμερον ἐν Ἐκκλησίαις, ἐν λατρείᾳ καὶ ἐν διδαχῇ τοῦ λόγου τὴν ἡμέραν τῆς Ὁρθοδοξίας. Τῆς δόξης, δοξολογίας καὶ θεολογίας τῆς πίστεως καὶ τῆς λειτουργικῆς μας ζωῆς.

Ἐπανεντρυφῶμεν εἰς τὴν οὐσίαν τῆς ὀρθοδόξου διδασκαλίας καὶ ζωῆς, ὡς κοινωνίας, ὡς μεθέξεως εἰς τὴν ἄπειρον καὶ ἀρτίαν ἐνότητα τοῦ ἀπροσίτου καὶ ἀπείρου Τριαδικοῦ Θεοῦ: Ὑπαρξίς ἐνιαίας οὐσίας καὶ μετοχῆς προσώπων, Μονάς ἐν Τριάδι καὶ Τριάς ἐν Μονάδι. Αὐτὸ σημαίνει ὑπέρβασιν τῶν ἀριθμητικῶν κατηγοριῶν, ἔξοδον ἐκ τῆς συγχύσεως τῆς πολλαπλότητος, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς μονώσεως τοῦ ἐνός, κοινωνία θεοπρεποῦς ἀγάπης. Διὰ τὸν λόγον τοῦτον καὶ ἡ Ἁγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀνεκήρυξεν τὴν περίοδον αὐτὴν ὡς Ἑβδομάδα Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, δεδομένου ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία εἶναι πορεία πρὸς «πάντα τὰ ἔθνη», «ἵνα πάντες ἐν ὧσιν», «καὶ γενήσῃται μία ποιμνὴ, εἰς ποιμῆν» ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός.

Ἀγαπητοί μου,

Ὁ Ἕνας καὶ Τριαδικός Θεός ἐδημιούργησε καὶ συντηρεῖ «τὸν κόσμον καὶ πάντα τὰ ἐν αὐτῷ» (Πράξ. ιζ' 24) παραμένει «Κύριος οὐρανοῦ καὶ γῆς», ἀλλὰ καὶ Πατὴρ ὄλων τῶν ἀνθρώπων ἡ «εἰς Θεός καὶ πατὴρ πάντων, ὁ ἐπὶ πάντων καὶ διὰ πάντων καὶ ἐν πᾶσιν ὑμῖν» (Ἐφεσ. δ' 6).

Ἡ ἀνθρωπότης παρουσιάζει μεγάλην ποικιλίαν καὶ πολλαπλότητα, ἀλλ' ἡ ἀληθὴς φύσις τῆς ἐδράζεται ἐπὶ τῆς ἐνότητος. Ὅχι ἀπλῶς διότι «ἐποίησέ τε ἐξ ἐνός αἵματος πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων (ὁ Θεός)» (Πράξ. ιζ' 26), ἀλλὰ κυρίως διότι «κατ' εἰκόνα Θεοῦ ἐποίησεν τὸν ἄνθρωπον» (Γεν. ε' 1), μὲ οὐσιαστικὸν χαρακτηριστικὸν νὰ ἀποτελεῖ «κοινωνίαν ἀγάπης» κατὰ τὸ πρότυπον τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἐν ἀρμονίᾳ πρὸς σύμπασαν τὴν κτίσιν καὶ τὴν πηγὴν τῆς ἀγάπης, τὸν Θεόν.

Ἐκτοτε ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ἀνεξαρτήτως ἔθνους καὶ φυλῆς καὶ γλώσσης καὶ λαοῦ, φέρουν τὴν θεϊαν εἰκόνα, δηλαδή νοῦν, ἐλευθέραν θέλησιν καὶ ἀγάπην.

Ἡ ῥῆξις τῶν σχέσεων τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ Θεοῦ, ἡ δραματικὴ τάσις ἀδιακόπτου διασπαστικῆς κινήσεως πρὸς τὰς λοιπὰς «εἰκόνας τοῦ Θεοῦ», τοὺς συνανθρώπους, ἀλλὰ καὶ πρὸς τὴν δημιουργίαν τοῦ Θεοῦ, τὴν φύσιν, ἐκορυφώθη εἰς τὴν διάσπασιν αὐτοῦ τούτου τοῦ ἐγὼ καὶ ἐχαρακτήρισθη ὡς ἐκφυλισμός, «ἀμαρτία», «ἀλλοτριώσεις» τῆς οὐσίας τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως· «πάντες γὰρ ἤμαρτον καὶ ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ Θεοῦ» (Ρωμ. γ' 22-23). Ὑπ' αὐτάς τὰς συνθήκας ἡ «κοινωνία», ἡ ἐνότης τῶν ἀνθρώπων διεσπάσθη καὶ μετετρέπη εἰς μίαν τοῦλάχιστον δυνατότητα συνυπάρξεως.

Τὴν ἀποκατάστασιν τῆς διασπάσεως καὶ ἀλλοτριώσεως αὐτῆς τῆς ἐνότητος ὡς κοινωνίας ὑπηρετεῖ τὸ «ἐν γεγονός», τὸ «κατ' ἐξοχὴν γεγονός» τῆς προσλήψεως τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως ὑπὸ τοῦ Υἱοῦ καὶ Λόγου τοῦ Θεοῦ, ὁ Ὅποιος «μορφὴν ἀναλλοιώτως ἀνθρωπίνην προσέλαβεν» (Ἀπολυτίκιον ἑορτῆς Περιτομῆς τοῦ Χριστοῦ). Περὶ αὐτοῦ τοῦ γεγονότος εἶναι ὑποχρεωμένοι οἱ Ὁρθόδοξοι νὰ ὁμιλήσουν «εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα» (Μάρκ. ιστ' 15), δεδομένου ὅτι ὁ Λόγος τοῦ Θεοῦ, προσλαμβάνων τὴν ἀνθρωπίνην φύσιν, ἠνώθη μεθ' ὀλοκλήρου τοῦ ἀνθρωπίνου φυράματος, λόγῳ τῆς ἐνότητος τῆς καθόλου ἀνθρωπίνης φύσεως. Δι' αὐτοῦ ἡ ἀλλοτριωθείσα ἀνθρωπότης ἐπανέρχεται ἐν Χριστῷ εἰς τὴν «κοινωνίαν» μετὰ τῆς Ἁγίας Τριάδος. Τὸ ἐνιαῖον μάλιστα τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως καθιστᾷ τὰς ἐπιπτώσεις τῆς σαρκώσεως τοῦ Χριστοῦ, τοῦ Πάθους καὶ τῆς Ἀναστάσεως παγκοσμίους, οἰκουμενικὰς καὶ λυτρῶνει ὅλον τὸν κόσμον διὰ τῆς συνεχοῦς ἐνεργείας τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Ὅθεν, ἡ Ὁρθόδοξος Χριστιανικὴ Ἐκκλησία δὲν νοεῖται ὡς μία νέα κλειστὴ εἰς τὸν ἑαυτὸν τῆς κοινωνία, ὡς ἐταιρεία, ἡ ὁποία ζητεῖ τὴν ἰδίαν αὐξήσιν πρὸς ἐνίσχυσιν τῶν μελῶν τῆς καὶ τῶν δυνάμεών τῆς, ἀλλ' ὡς τὸ σημεῖον «τῆς τῶν πάντων ἐνώσεως», τῆς παγκοσμίου ἐνότητος.

Πρόκειται περὶ ἐνότητος μὴ στηριζομένης ἐπὶ τῆς ἰσοπεδώσεως καὶ μὴ ὀδηγούσης εἰς τὴν πολυτοποίησιν. Ἡ ἐνότης αὐτὴ εἶναι ἔργον τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Αὐτὸ ἀπ' ἀρχῆς τῆς δημιουργίας «ἐπεφέρετο» (Γεν. α' 2) ὑπεράνω τοῦ χάους, ἕως ὅτου τοῦτο διεμορφώθη εἰς «κόσμον»· τὸ αὐτὸ συνέχισε νὰ ἐπιτελεῖ ἐντὸς τῆς ἱστορίας ἐμπνέον τοὺς προφήτας

(συνέχεια εἰς σελ. 19)

ΑΓΙΟΝ ΠΑΣΧΑ 1822 - 2022

ΙΕΡΑ ΜΟΝΗ ΑΓ. ΜΗΝΑ
200 ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΣΦΑΓΗ ΤΗΣ ΧΙΟΥ

Γ Η Τ Η Σ Χ Ι Ο Υ (1 8 2 2 - 2 0 2 2)

Ρ Α Σ Σ Τ Η Ν Ι . Μ . Α Γ . Μ Η Ν Α
(4.22)

200 χρόνια από τό μαρτύριο
του Ίερομάρτυρος Πλάτωνος Χίου (23.04.22).

ΤΟ ΛΑΒΑΡΟ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΛΑΥΡΑΣ
(Γ. Μητρ. Ναός Χίου 25.04.22).

(συνέχεια ἐκ σελ. 14)

καὶ καθοδηγοῦν τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τοῦ πνευματικοῦ χάους εἰς τὴν περιοχὴν τῆς πνευματικῆς δημιουργίας. «Πανταχοῦ παρών καὶ τὰ πάντα πληρῶν» ὁ Παράκλητος ἐργάζεται διὰ τὴν ἐπίτευξιν ἐνόητος ὄλων τῶν ὄντων, μὲ τρόπους, οἱ ὅποιοι ὑπερβαίνουν τὴν ἀνθρωπίνην σκέψιν. Τὰ δομικὰ ὑλικά τῆς ἐνόητος αὐτῆς εἶναι οἱ καρποὶ τοῦ Παρακλήτου «ἀγάπη, χαρὰ, εἰρήνη, μακροθυμία, χρηστότης, ἀγαθοσύνη, πίστις, πραότης, ἐγκράτεια» (Γαλάτ. ε' 22). Οἱ καρποὶ αὐτοὶ καὶ πᾶσαι αἱ δωρεαὶ τοῦ Θεοῦ δὲν πρέπει νὰ κατακρατῶνται ἐγωϊστικῶς· πρέπει νὰ τίθηνται εἰς τὴν διάθεσιν ὄλων τῶν ἀνθρώπων, ὄλων τῶν ἐθνῶν.

Ἡ ἐν Χριστῷ μαθητεία ὄλων τῶν ἐθνῶν ὁδηγεῖ εἰς τὴν βαθεῖαν εἰρήνην τῆς ἀγάπης ἐν τῷ ὀνόματί Του: «Αὐτός γάρ ἐστιν ἡ εἰρήνη ἡμῶν, ὁ ποιήσας τὰ ἀμφοτέρα ἐν καὶ τὸ μεσότοιχον τοῦ φραγμοῦ λύσας... ἵνα τοὺς δύο κτίσῃ ἐν ἑαυτῷ εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον ποιῶν εἰρήνην» (Ἐφεσ. β' 14-15). Πλέον δὲν ὑφίσταται ἐθνικῶς περιούσιος λαὸς τοῦ Θεοῦ. Περιούσιος λαὸς τοῦ Θεοῦ εἶναι ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ὄλων τῶν ἐθνῶν, οἱ ὅποιοι θὰ ἐπιθυμήσουν νὰ ἀποδεχθοῦν ἐλευθέρως τὴν ὀρθόδοξον μαθητείαν Του καὶ τὴν μυστηριακὴν κοινωνίαν καὶ ἔνωσιν μετ' Αὐτοῦ ἐν τῷ κοινῷ Σώματί Του, τὴν Ἐκκλησίαν.

Τὸ οἰκουμενικὸν κήρυγμα τῆς Ὀρθοδοξίας δὲν εἶναι εἰς ἄνευρος καὶ ψυχρὸς οἰκουμενικὸς μοραλισμὸς. Εἶναι ἐπιστράτευσις τοῦ ὅλου ἀνθρώπου εἰς μίαν προσπάθειαν ὑπεркеράσεως τοῦ ἑαυτοῦ τοῦ «εἰς ἓνα καινὸν ἄνθρωπον», διὰ τὸν ὅποιον δὲν ὑφίστανται πλέον κοσμικαὶ καὶ γῆϊναι διακρίσεις, θέτουσαι ὅρια μεταξύ αὐτοῦ καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων. Ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ «πάντες ἡμεῖς εἰς ἓν σῶμα ἐβαπτίσθημεν, εἴτε Ἰουδαῖοι εἴτε Ἕλληνες, εἴτε δούλοι εἴτε ἐλεύθεροι, καὶ πάντες εἰς ἓν Πνεῦμα ἐποτίσθημεν» (Α' Κορ. ιβ' 13).

Κατὰ τὸν ἀπόστολον Παῦλον οἱ λαοὶ τῶν ἐθνῶν δὲν πρόκειται νὰ συγκεντρωθοῦν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ θὰ γίνουν ἐν μὲ τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ καὶ θὰ καταστοῦν αὐτοὶ κατοικητήριον καὶ ναὸς τοῦ Θεοῦ: «Ἄρα οὖν οὐκέτι ἐστὲ ξένοι καὶ πάροικοι, ἀλλ' ἐστὲ συμπολίται τῶν ἁγίων καὶ οἰκεῖοι τοῦ Θεοῦ, ἐποικοδομηθέντες ἐπὶ τῷ θεμελίῳ τῶν ἀποστόλων καὶ προφητῶν, ὄντος ἀκρογωνιαίου αὐτοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐν ᾧ πᾶσα ἡ οἰκοδομὴ συναρμολογουμένη αὖξει εἰς ναὸν ἅγιον ἐν Κυρίῳ, ἐν ᾧ καὶ ὑμεῖς συνοικοδομεῖσθε εἰς κατοικητήριον τοῦ Θεοῦ ἐν πνεύματι» (Ἐφεσ. β' 19-22).

Ἡ ἀναφορά αὐτὴ μεταθέτει τὸ κέντρον τῆς ὀρθοδόξου ἱεραποστολικῆς πορείας καὶ μαρτυρίας πρὸς τὰ ἔθνη. Αὐτὸ τὸ κέντρο δὲν εὐρίσκεται πλέον οὔτε εἰς τὸ ὄρος Σιών καὶ τὴν καρδίαν τῆς Ἱερουσαλήμ, οὔτε εἰς τὰ ἔθνη, οὔτε εἰς τὴν πατρίδα ἐκάστου ἐξ ἡμῶν. Εὐρίσκεται εἰς Αὐτόν τὸν Ἰησοῦν Χριστόν: «ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Πατρὸς μου *μοναὶ* πολλαὶ εἰσι... καὶ ἐὰν πορευθῶ καὶ ἐτοιμάσω ὑμῖν τόπον, πάλιν ἔρχομαι καὶ παραλήψομαι ὑμᾶς, ἵνα ὅπου εἰμι ἐγώ, καὶ ὑμεῖς ἦτε» (Ἰωάν. ιδ' 2-3). Ἡ «οἰκία» τοῦ Πατρὸς καὶ αἱ «μοναὶ» δὲν πρέπει νὰ νοηθοῦν διὰ τῶν κατηγοριῶν τοῦ χώρου καὶ τοῦ χρόνου. Ἡ ἀρχιερατικὴ προσευχὴ καθορίζει: «Εγὼ εἰμι ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοί, ἵνα ὡσι τετελειωμένοι εἰς ἓν» (Ἰωάν. ιζ' 23). Τὸ «ποῦ» τοῦ Χριστοῦ εἶναι «ὁ κόλπος τοῦ Πατρὸς» (Ἰωάν. α' 18). Συνεπῶς κέντρον, εἰς τὸ ὁποῖον διὰ τῆς ὀρθοδόξου ἱεραποστολῆς θὰ κατευθυνθῇ ἡ ἡνωμένη ἀνθρωπότης, εἶναι ἡ Ἁγία Τριάς. Εἰς αὐτὸ ὁδηγεῖ τὴν οἰκουμένην τῶν ἔθνων ἡ ἱεραποστολικὴ πορεία τῆς Ὁρθοδοξίας, «εἰς ἓν», «εἰς μίαν βασιλείαν οὐράνιον».

Ἀγαπητοί μου

Λόγοι ἱστορικοὶ, ἐξωτερικοὶ ἠνάγκασαν κατὰ τοὺς τελευταίους αἰῶνας τοὺς Ὁρθοδόξους νὰ ἀποσύρωνται εἰς τὰ «ἴδια», διὰ τὴν διατήρησιν τῆς πίστεώς των, καὶ νὰ δημιουργοῦν κλειστοὺς τοπικοὺς κύκλους. Ἡ τακτικὴ αὐτὴ, ἴσως ἐπιβεβλημένη εἰς πολλὰς περιπτώσεις, ἐνέχει τὸν κίνδυνον νὰ ὁδηγήσῃ εἰς μίαν τάσιν ἀπομονωτισμοῦ καὶ θρησκευτικοῦ ἐπαρχιωτισμοῦ. Εἶναι ὅμως σαφὲς ὅτι ἡ ἀκίνησις εἰς τὴν οἰκουμένην πορείαν τῆς Ἐκκλησίας σημαίνει ἀρνήσιν αὐτῆς τῆς Ὁρθοδοξίας. Ἡ μνημόνευσις τῆς «ἀπὸ περάτων ἕως περάτων τῆς Οἰκουμένης» Ἐκκλησίας, κατὰ τὴν τέλεσιν τῆς Θείας Λειτουργίας τοῦ Μεγάλου Βασιλείου, δεικνύει ὅτι ἡ Ὁρθοδοξία δὲν εἶναι μία συνομοσπονδία Ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ ἡ «Μία, Ἁγία, Καθολικὴ καὶ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία», εἰς τὴν ὁποίαν ὁ Κύριος ἐνεπιστεύθη τὴν συνέχισιν τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ Του ἔργου, τῆς σωτηρίας τοῦ σύμπαντος κόσμου. Συνεπῶς ἂν ἡ Ὁρθοδοξία δὲν ἐναγκαλιζέται μετ' αὐτοῦ τοῦ ὀρισμοῦ τῆς οἰκουμεικότητος, ἀπλῶς ἀρνεῖται τὸν ἑαυτοῦ της.

Ἀληθής, γνησία, ἀνόθευτος, ἀκαινοτόμητος Ὁρθοδοξία εἶναι ἡ πορεία πρὸς τὴν οἰκουμένην, πρὸς πάντα τὰ ἔθνη, πορεία τῆς ὁδοῦ, τὴν ὁποίαν διαγράφουν τὰ αἱματόβρεχτα ἴχνη τοῦ Χριστοῦ.

Μετά πατρικῶν εὐχῶν

+Ο ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ & ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ ΜΑΡΚΟΣ

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ Αριθ. 63

**"Ιστορίας γάρ ψυχή ή ἀλήθεια
καί τό τῆς ἀληθείας χρέμα ἐπάναγκες ἱερόν"**

(Γεώργιος Παχυμέρης)

Ἡ Ἱερά Μητρόπολις Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν τιμᾷ μέ τήν προσήκουσα θρησκευτική εὐλάβεια καί ἐθνική συνείδηση τό ἱστορικό γεγονός τῆς θυσίας, τῆς Σφαγῆς τῆς Χίου, μέ τήν εὐκαιρία τῆς συμπληρώσεως 200 ἐτῶν ἀπό τό ἔτος 1822.

Τιμᾷ τήν θυσία τῶν διά τήν Ὁρθόδοξη Πίστη καί τήν Ἑλλάδα Πατριδα σφαγιασθέντων πατέρων μας "ὑπό τῶν λυσσῶντων τέκνων τῆς Ἄγαρ" (Ἄνδρ. Κάλβος).

Ὡς λογότυπο τῆς ἐπετείου αὐτῆς ἔχουμε τήν ἐξῆς σύνθεση:

α) Ἐνα τμήμα ἀπό τόν πίνακα τοῦ Xydakobe γιά τίς Σφαγές. Δεσπόζει ή παρουσία τοῦ Ἱερέως κρατώντας τόν Σταυρό τοῦ Χριστοῦ μας. Ἀποδεικνύει ότι ή Σφαγή ἔγινε στό πλαίσιο μιᾶς γενοκτονίας τῶν Χριστιανῶν. Ὑπενθυμίζει ότι ή ταυτότητα τοῦ Ἑλληνα, τοῦ Χιώτη εἶναι

ἄρρηκτα συνδεδεμένη μέ τήν Ὁρθόδοξη Χριστιανική Πίστη του. Σημαίνει τούς 44 Ἱερομάρτυρες τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Χίου, πού μέ τό αἷμά τους ἐπότισαν καί ἐπορφύρωσαν τήν Χιακή γῆ.

β) Ἐνα τμήμα ἀπό τήν εὐρισκόμενη στο Doric House τοιχογραφία μέ θέμα τήν Σφαγή τῶν Χίων. Παρουσιάζει ἀρχαιοελληνικούς κίονες. Εἶναι ή ἀναμφισβήτητη ἀπόδειξη τῆς διαχρονικότητας τοῦ Ἑλληνισμοῦ στή Χίο. Εἶναι ή διακήρυξη τῆς παρουσίας τοῦ Ὁμήρου στά Χιώτικα ἀκρογιάλια. Εἶναι ή δημοκρατική συμμετοχή τῶν Χίων στήν Β' Ἀθηναϊκή Συμμαχία. Εἶναι ή συμμαχική πορεία τῶν Χίων στήν ἐκπολιτιστική ἐκστρατεία τοῦ Μακεδόνα-Ἑλληνα Βασιλιά Ἀλεξάνδρου τοῦ Μεγάλου. Εἶναι ή πανίσχυρη διαβεβαίωση "Ἐδῶ εἶναι Ἑλλάς". Καί

γ) Ἡ Ἑλληνική Σημαία. "Αὐτή" πού "δέν εἶναι ἀπό πανιοῦ λωρίδα καμωμένη, εἶναι ἀπό αἷμα καί καπνοῦς καί ἀπό φωτιά βγαλμένη". Αὐτή πού μεταφέρεται σέ ὄλες τίς θάλασσες, τούς ὠκεανούς καί τά λιμάνια τῆς ὑψηλίου ἀπό τήν πρυτανεύουσα ἀνά τήν οἰκουμένη Χιώτικη, Ἑλληνική Ἐμπορική Ναυτιλία. Αὐτή πού κυματίζει στά 46 νησιά καί βραχονησίδες τῆς Μητροπόλεως μας.

Ὅλη αὐτή ή σύνθεση πλαισιώνεται μέ τό ἐπετειακό μας σύνθημα, τόν στίχο τοῦ Γάλλου φιλέλληνα ποιητῆ Th. de Baniville :

**"Ἐδῶ θρηνοῦμε τό χαμό
τῆς κόρης τοῦ Ὁμήρου".**

Παρουσιάζουμε τό λογότυπό μας στους Χιώτες

α) Ὡς Σύμβολο πίστεως στό Χριστό, σύμβολο ἑλληνικῆς ἱστορίας, σύμβολο θυσίας.

β) Ὡς ἀρτηρίες πού μέ τό αἷμα, ἀλλά καί τό πνεῦμα τῶν ἡρώων, αἰμοδοτοῦν καί ὀξυγώνουν τόν ἐθνικό μας ὄργανισμό

γ) Καί κυρίως ὡς τήν κατ' ἐξοχήν καί ὑπέροχη ἔμπνευση τοῦ Σολωμικοῦ στίχου " ἀπ' τά κόκκαλα βγαλμένη τῶν Ἑλλήνων τά ἱερά".

Μέ πατρικές εὐχές

Ὁ Μητροπολίτης

+ Ὁ Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν Μᾶρκος

ΕΓΚΥΚΛΙΟΣ ΑΡ. 64
ΜΕΓΑΛΗΣ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗΣ

Πρός
Τόν Ἱερόν Κλήρον
καί τόν εὐσεβῆ λαόν
τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱ. Μητροπόλεως

“Σήμερον κρεμᾶται ἐπί ξύλου”

Χριστιανοί μου,
Μεγάλη Παρασκευή!

Ἡ Ἐκκλησία μας, τό Σῶμα τοῦ Χριστοῦ μας, «ἐν μέσῳ ἔχει ζωῆς τόν Κύριον». Τόν Θεῖο Δομήτορά Της, τόν Ἰδρυτή Της, τήν Κεφαλή Της. Μόνον πού σήμερα ὁ Χριστός μας «ἐν μέσῳ» τῆς Ἐκκλησίας «κρεμᾶται ἐπί ξύλου».

Ἐκεῖνος, ὁ Ὅποιος στό βιβλίο τῆς Γενέσεως δίδει στόν ἄνθρωπο τήν ἐντολή «ἀπό παντός ξύλου τοῦ ἐν τῷ παραδείσῳ βρώσει φεγγῆ, ἀπό δέ τοῦ ξύλου τοῦ γινώσκειν καλόν καί πονηρόν, οὐ φάγεσθε ἀπ' αὐτοῦ», «σήμερον κρεμᾶται ἐπί ξύλου».

Ἐκεῖνος, ὁ Ὅποιος στό βιβλίο τῆς Αποκαλύψεως δίδει στόν ἄνθρωπο τήν ὑπόσχεση «καί τῷ νικῶντι δώσω αὐτῷ φαγεῖν ἐκ τοῦ ξύλου τῆς ζωῆς, ὃ ἐστίν ἐν τῷ παραδείσῳ τῆς τρυφῆς», «σήμερον κρεμᾶται ἐπί ξύλου».

Σήμερα ὁ Χριστός σταυρώνεται. Ἡ ἀπαίτηση τοῦ ὄχλου ἦταν σκληρή. «Ἄρον, ἄρον σταύρωσον Αὐτόν» καί «Σταυρωθήτω». Ὁ Πιλάτος, ὁ ἐκπρόσωπος τῆς κοσμικῆς, τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας «τόν δέ Ἰησοῦν ... παρέδωκεν ... ἵνα σταυρωθῆ». Οἱ στρατιῶτες «τόν βασιλέα τῆς δόξης ἐσταύρωσαν».

«Σήμερον κρεμᾶται ἐπί ξύλου». Σήμερα ὁ Χριστός σταυρώνεται!

• Σήμερα ὁ Χριστός σταυρώνεται στόν πόλεμο τοῦ ἀνθρώπου ἀπέναντι στόν Ἴδιο τόν Θεό, στόν Ἴδιο τόν Δημιουργό του. Σήμερα ὁ Χριστός σταυρώνεται γιά νά συμφιλιώσει τόν ἄνθρωπο μέ τόν Θεό: «τῷ αἵματι Αὐτοῦ ἡμεῖς κατηλλάγημεν».

• Σήμερα ὁ Χριστός σταυρώνεται στήν ἀμφισβήτηση τοῦ ἀνθρώπου

πρός τόν Θεό. Σήμερα ό Χριστός σταυρώνεται για νά καλέσει τόν άνθρωπο νά έρευνήσει, νά ψαύσει, νά γνωρίζει τόν Θεό «φέρε τήν χειρά σου καί βάλε εις τήν πλευράν μου», «γεύσασθε καί ίδετε ότι Χριστός ό Κύριος».

• Σήμερα ό Χριστός σταυρώνεται στήν άρνηση του ανθρώπου για τόν Θεό. Σήμερα ό Χριστός σταυρώνεται για νά αποκαλύψει στον άνθρωπο τόν Θεόν: «Θεός έφανερώθη έν σαρκί», «έγώ ειμί ό λαλών σου», «μή γίνου άπιστος, αλλά πιστός».

• Σήμερα ό Χριστός σταυρώνεται στήν απομάκρυνση του ανθρώπου από τήν άρετή, τήν ήθική του θελήματος του Θεου. Σήμερα ό Χριστός σταυρώνεται για νά επανεντροχιάσει τόν άνθρωπο στα ματόβρεχτα χνάρια της έν Χριστώ αγιότητος: «Εγώ ειμί ή όδός», «Ακολουθεί μου».

• Σήμερα ό Χριστός σταυρώνεται στις συγκρούσεις, στους πολέμους μεταξύ των ανθρώπων, μεταξύ των κρατών. Σήμερα ό Χριστός σταυρώνεται για νά σταματήσει τους πολέμους, για νά ειρηνεύσει τους λαούς. «Ειρήνην τήν έμήν δίδωμι ύμιν».

• Σήμερα ό Χριστός σταυρώνεται στο προσκεφάλι των άσθενών, στο πλευρό των άπελπισμένων, στήν πείνα των λιμοκτονούντων, στήν αγωνία των άνέργων, στήν θλίψη των πενθούντων. Σήμερα ό Χριστός σταυρώνεται για νά χαρίσει ύγεία «ίνα ζωήν έχωσιν καί περισσόν έχωσιν», νά δώσει έλπίδα «ή έλπίς ου καταισχύνει», νά θρέψει τήν στέρηση «έσκόρπισεν, έδωκε τοις πένησι», νά προσφέρει άποκατάσταση «εργάζεσθαι καί φυλάσσειν», νά χαρίσει άνάσταση «έγώ ειμι ή άνάστασις καί ή ζωή».

Σήμερα, λοιπόν, ό Χριστός σταυρώνεται. Κι ό Σταυρός Του γίνεται σκήπτρο δυνάμεως, όπλο ειρήνης, λάβαρο νίκης, λόγος σοφίας, άρπα χαράς, λαμπάδα φωτός, έστία ζεστασιάς, σκιά δροσιάς, νερό ζωής, κλειδί του Παραδείσου.

Χριστιανοί μου,

Άς γονατίσουμε μπροστά σ' αυτό τόν Σταυρό προσευχόμενοι μέ τά λόγια της Ακολουθίας του Μεγάλου Αποδείπνου: «Η άήττητος καί άκατάλυτος καί θεία δύναμις του Τιμίου καί Ζωοποιου Σταυτου μη έγκαταλίπης ήμάς τους άμαρτωλούς».

Μέ πατρικές εϋχές

+ Ό Χίου, Ψαρών καί Οίνουσσών

Μάρκος

«Ἐδῶ θρηνοῦμε τὸν χαμό τῆς κόρης τοῦ Ὀμήρου»

Τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου
Χίου, Ψαρῶν καὶ Οἰνουσῶν κ. Μάρκου

Πόσους ναοὺς ἔδεδέχοντο
τάς πτερωτάς τῆς πίστεως
προσευχάς καὶ τὰ δῶρα·
πόσους βλαστοὺς σοφίας,
πόσας ἐλπίδας·

.....
.....τώρα ἢ φλόγα
βαρβάρως κατατρώγει·
μισητόν ὀλοκαύτωμα
ἐνός τυράννου.

(Α. Κάλβου ΕΙΣ ΧΙΟΝ)

Ψάλλοντες εἰς τὸν θαυμάσιον κανόνα τοῦ Ἁγ. Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, “χθές συνεθαπτόμενη σοὶ Χριστέ, συνεγείρομαι σήμερον Ἀναστάντι σοὶ”, ἀντιλαμβανόμεθα τὸν ἄρρηκτον δεσμόν τῆς σταυρικής θυσίας καὶ τῆς ἀναστασίμου χαρᾶς· τοῦ αὐτοῦ δεσμοῦ τῆς θυσίας καὶ τῆς ἐλευθερίας κοινωνοῦμεν σήμερον εἰς τὸν τόπον τῆς ἀγιοβαδίστου καὶ ἠρωοβαδίστου, καὶ μαρτυρικής καὶ δαφνοστεφοῦς Ἱερᾶς Μονῆς Ἁγίου Μηνᾶ, διακόσια ἔτη ἀκριβῶς μετὰ τὴν κορυφαίαν στιγμὴν τῆς Χιακῆς Ἱστορίας, ἐκείνην τῆς Σφαγῆς τῆς Χίου.

Χαρακτηρίζομεν τὸ χρονικὸν αὐτὸ ὀρόσημον ὡς πρῶτανιν τοῦ Χιακοῦ ἱστορικοῦ γίγνεσθαι διότι ἐν αὐτῷ συνυπάρχουν πρῶτον ἡ ἐθνικὴ μυσταγωγία τῆς προσφορᾶς μιᾶς πολυαιμάκτου θυσίας καὶ δεύτερον ἡ καταξίωσις τῆς Ἱστορίας εἰς χῶρον ὑπερ-φυσικόν, ἐκεῖ ὅπου τὸ “νῦν” τῆς ἱστορικής πραγματικότητος γίνεται “αἰεὶ” τῆς ἐν-δόξῃ αἰωνιότητος.

Ἡ θεόπνευστος βιβλικὴ κινύρα δίδει εἰς ἡμᾶς λόγον περὶ ὅσων ἐγένοντο εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν Ἁγίου Μηνᾶ κατὰ τὸ Ἅγιον Πάσχα τοῦ 1822.

Ἐδῶ ἐτελέσθη θυσία Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν καὶ Ἑλλήνων μὴ ἐπιλαθομένων τῆς πατρίδος αὐτῶν. Τούτων οἱ ὀφθαλμοὶ κατήγαγον ὕδατα, ὅτι ἐμακρύνθη ἀπ’ αὐτῶν ὁ παρακαλῶν αὐτοὺς. Οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἐγένοντο ἠφανισμένοι, ὅτι ἐκραταιώθησαν οἱ ἐχθροί, τὰ τέκνα τῆς Ἄγαρ· ἔξωθεν ἠτέκνωσεν αὐτοὺς μαχαίρα, ὡσπερ θάνατος ἐν οἴκῳ.

Κατεποντίσθη ἡ νῆσος ἡμῶν κατεποντίσθησαν πάσαι αἱ βάρεις αὐτῆς. Διεφθάρησαν τὰ ὄχυράματα αὐτῆς καὶ ἐπληθύνθη αὕτη ταπεινωμένη καὶ τεταπεινωμένη. Φωνῇ ἐν Μονῇ Ἁγίου Μηνᾶ ἠκούσθη, θρῆνος καὶ κλαυθμός καὶ ὄδυρμός πολὺς· Χία κλαίουσα τὰ τέκνα αὐτῆς καὶ οὐκ ἤθελε παρακληθῆναι ὅτι οὐκ εἰσίν. Ἐξέλιπον ἐν δάκρυσιν οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς, ἐταράχθη ἡ καρδία, ἐξεχύθη εἰς γῆν ἡ δόξα αὐτῆς ἐν τῷ ἐκλιπεῖν νήπιον καὶ θηλάζοντα ἐν πλατεῖαις πόλεως. Ἐκοιμήθησαν εἰς τὴν ἔξοδον παιδάριον καὶ πρεσβύτες, παρθένοι καὶ νεανίσκοι ἐπορεύθησαν ἐν αἰχμαλωσίᾳ· ἐν ῥομφαίᾳ καὶ ἐν λιμῷ ἀπεκτάνθησαν. Ἐξῆλθεν ἐκ Χίου πᾶσα ἡ εὐπρέπεια αὐτῆς.

Ἐδῶ ἐμαρτύρησεν ὁ τῆς Χίου λαός, ὁ ὁποῖος ἐτυμπανίσθη, ἐμπαιγμῶν καὶ μαστίγων πείραν ἔλαβεν, ἔτι δέ δεσμῶν καὶ φυλακῆς, ἐλιθάσθη, ἐπρίσθη, ἐπειράσθη, ἐν φόνῳ μαχαίρας ἀπέθανε, περιήλθεν ὑστερούμενος, θλιβόμενος, κακουχούμενος.

Ἀλλὰ καὶ ὁ λυρικός ποιητικὸς αὐλὸς ἀνθηφορεῖ τὴν ἑαρινὴν εἰκόνα τοῦ θυσιαστικοῦ μαρτυρίου.

Ἐδῶ, «ὁ παράδεισος τότε τῆς Χίου
μετεβλήθη εἰς ἄδην πυρός
πᾶς πυλῶν, πᾶς ναὸς ἱερός
ἦτον φλέγον κρατῆρ Βεζουβίου»

Ἐδῶ «...ἐπάνω εἰς τοῦτον τὸν λόφον
εἶδε δράμα φρικῶδες ἡ γῆ
ἐδῶ σπάθης ἐξήπλωσ' ὀργῆ
τοῦ θανάτου τὸν πένθιμον ζόφον»

Ἐδῶ «...μέ αἶμα ἀχνίζον ἐβάφη
ἡ τὴν χθές ἀνθοστόλιστος γῆ
εἰς ἣν ἠνοιξαν θεία ὀργῆ
τρισχιλίων θυμάτων οἱ τάφοι»

Ἐδῶ «ὦ! Τί φρίκη! παγόνω ἀκόμα
εἰς ἀνάμνησιν τόσης σφαγῆς!
παρομοίαν σφαγῆν ἐπὶ γῆς
τοῦ ἡλίου δέν εἶδε το ὄμμα!»

«Ἄλλοῦ ἔβλεπε μέλη κομμένα
ἄλλοῦ βρέφη χωρὶς κεφαλᾶς,
ἐμαρτύρησ' ἐδῶ ἡ ΕΛΛΑΣ
μέ ἐντόσθια κάτω χυμένα».

Ἐδῶ «Ἱερεὺς λευκοπῶγων ἐκράτει
ἐν φιάλῃ τὸν ζῶντα Χριστὸν
καὶ ἠγίαζε πάντα πιστὸν
ὡς ἐν ᾧρα θανάτου ἐσχάτῃ».

Ἐδῶ «τοῦ ναοῦ ἐκλονήθη ἡ γῆ
καὶ τὸν θόλον τὸν εἶδα νά πάλλῃ»
«Κ' ἐκεῖ ὅπου ὑμνεῖτο τό θεῖον
δέν ἐφάνη ἢ τέφρα πυρός
κ' αἰμόφυρτος μόνον σωρός
ἡμικαύστων σαρκῶν καὶ κρανίων».

Πρὸ αὐτῆς τῆς μαρτυρικῆς συνθέσεως καὶ ἡ φιλελληνικὴ
φόρμυξ θά βεβαιώσῃ ὅτι

“Δέν κλαῖμε ἐδῶ ἂν ἐχάσαμε γεννήματα τοῦ ὄνειρου
ἐδῶ θρηνοῦμε τὸν χαμό τῆς κόρης τοῦ Ὀμήρου”.

Διότι ἐδῶ ἐσφαγιάσθη ἡ ἀρετὴ τοῦ Ἴκτορος, ἐδῶ ἐσφαγιάσθη ἡ
ἀνδρεία τοῦ Ἀχιλλέως, ἐδῶ ἐσφαγιάσθη ἡ σοφία τοῦ Νέστορος, ἐδῶ
ἐσφαγιάσθη ἡ σωφροσύνη τοῦ Πριάμου, ἐδῶ ἐσφαγιάσθη ἡ εὐφυΐα τοῦ
Ὀδυσσεως, ἐδῶ ἐσφαγιάσθη ἡ σεμνότης τῆς Ἀνδρομάχης, ἐδῶ
ἐσφαγιάσθη ἡ πιστότης τῆς Πηνελόπης.

Εἰς αὐτὴν τὴν γῆν «τά γιασεμιά κοκκίνησαν στὸν χρόνο τῆς
σφαγῆς σου, πίνοντας αἶμα ἀντὶ νερό στὴν ρημαγμένη γῆ σου».

Ἐδῶ ἀφαιμάχθη τό μαρτύριον τοῦ Ἰσιδώρου.

Ἐδῶ ἀφυδατώθησαν οἱ ἰδρῶτες καὶ τὰ δάκρυα τῆς Ματρώνης καὶ
τῶν Πατέρων τοῦ Προβατείου.

Ἐδῶ προσεβλήθη ἡ ἀγνότης τῆς Μαρκέλλης.

Ἐδῶ ἐκτυπήθη ἡ ἀνδρεία τῶν Νεομαρτύρων.

Ἐδῶ ἀπεκάη ἡ φιλοκαλία τῶν Κολλυβάδων.

Ἐδῶ ἐσπλώθη τό Ὑπέροχον τῆς Νεαμονησίας ἀριστοτεχνίας.

Ἐδῶ ἐπικράνθη τό ἀρωματικὸν τοῦ ἀποστάζοντος δακρύου ἐκ τῶν
σχίνων τῆς Μυριβόλου.

Ἐδῶ ἐβυθίσθη ὁ στόλος τῆς ναυπρυτάνεως.

Ἐδῶ γινόμεθα αὐτόπται τῆς κατ' ἐξοχὴν ἐμπνεύσεως τοῦ
Σολωμικοῦ στίχου «ἀπ' τὰ κόκκαλα βγαλμένη τῶν Ἑλλήνων τὰ ἱερά».

Ἐδῶ αἰμοδοτεῖται καὶ ὀξυγονοῦται ὁ ἐθνικός μας ὀργανισμός.

Ἐδῶ εὐρισκόμεθα σήμερον καὶ ἡμεῖς.

Διακόσια ἔτη μετά τήν στιγμήν, ἡ ὁποία εἰσήγε τόν χρόνον τῆς Χίου εἰς τήν αἰωνιότητα τοῦ Οὐρανοῦ.

Ἡ εὐθύνη μας εἶναι εὐθύνη φρουρῶν, εὐθύνη μαρτύρων ἑνός κόσμου, ὁ ὁποῖος δοκιμάζεται καί ἀγωνίζεται διά τήν διάρκειάν του ἐντός τῶν συντεταγμένων τῆς ἱστορίας.

Καί διαχρονικῶς ὡς Ἕλληνες στηρίζομεν ἐπί τῶν ὤμων μας ἕνα σταυρόν πίστεως, ὁμολογίας καί μαρτυρίου, ὁ ὁποῖος ὅμως εἶναι καί σταυρός ἀναστάσεως.

*(Ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα πρό τῶν ὀστέων τῶν σφαγιασθέντων εἰς τήν Ἱεράν Μοῆν Ἁγίου Μηνα (Ἁγίον Πάσχα 1822), κατά τήν 200ήν ἐπέτειον τῆς Σφαγῆς τῆς Χίου
Τρίτη τῆς Διακαιησίμου 26/04/22)*

ΔΙΜΗΝΙΑΙΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΦΥΛΛΟ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟ ΠΡΟΝΟΙΑ ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ κ. ΜΑΡΚΟΥ

- Ἐκδότης: Ἡ ἹΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ ΚΑΙ ΟΙΝΟΥΣΣΩΝ.
- Ἀπευθύνεσθε: «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» - Ἱερά Μητρόπολις Χίου, Ψαρῶν καί Οἰνουσσῶν - Κων. Ἀμάντου 24, Τ.Κ. 82100 - ΧΙΟΣ.
- Ἴστοσελίς: <http://www.imchiou.gr>
- Ἡ «ΚΑΤΑΡΤΙΣΙΣ» διανέμεται δωρεάν.
- Δεκτές αὐτοπροαίρετες δωρεές ἀναγνωστῶν, ὑπέρ τοῦ κατηχητικοῦ καί φιλανθρωπικοῦ ἔργου.
- IBAN GR 98 0110 4900 0000 4900 0199 68

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

Τοῦ κ. Βασιλείου Γ. Βοξάκη, Θεολόγου Καθηγητοῦ

«Ἄς προσπαθήσουμε νά φανταστοῦμε τόν Ἱερό αὐτόν μοναστηριακό Ναό, στόν ὁποῖο ἀπόψε βρισκόμαστε, χωρίς τά περίφημα βυζαντινά ψηφιδωτά, χωρίς τίς ἱερές εἰκόνες τοῦ τέμπλου καί ἰδιαίτερος χωρίς τή θαυματουργή εἰκόνα τῆς Παναγίας τῆς Νεαμονίτισσας, ἀλλά καί χωρίς τά χαριτόβρυτα λείψανα τῶν Ἁγίων. Θά ἦταν ἕνας ναός ἄδειος, ἀφιλόξενος, ἀπρόσωπος, πού ἀντί νά δημιουργεῖ κατάνυξη στόν πιστό καί ἄ τόν ἐλκύει πρὸς τόν Θεό, θά τοῦ προκαλοῦσε μελαγχολία καί μοναξιά. Αὐτή τήν ὑποθετική κατάσταση, τήν ὁποία: σᾶς κάλεσα νά φαντασθεῖτε καί ἡ ὁποία μοιάζει σάν ἕνα κακό ὄνειρο, σάν ἕναν ἀπαίσιο ἐφιάλτη, τή βίωσε ἡ Ἐκκλησία μας ὀλόκληρο τόν 8^ο αἰῶνα καί στίς ἀρχές τοῦ 9^{ου} αἰῶνα, ὅσο κράτησε ἡ ἐποχή τῆς Εἰκονομαχίας.

Ὁ πονηρός ποτέ δέν κουράζεται νά πολεμáει τήν Ἐκκλησία. Ἐπί τρεῖς αἰῶνες, χρησιμοποιοῦντας ὡς ὄργανά του τοὺς εἰδωλολάτρες, μέ ἀπίστευτο μένος καί ἀγριότητα ἐπιτέθηκε στήν Ἐκκλησία, προσπαθώντας νά τήν ἐξαφανίσει. Ὅμως μέ τή δύναμη τοῦ Χριστοῦ ἡ ἀγία μας Ἐκκλησία θριάμβευσε. Ὁ «ἀντίδικος» ὁμως δέν κατέθεσε τά ὄπλα. Ἐπιστράτευσε νέα ὄργανά του, τοὺς αἵρετικούς. Αὐτοὶ ὑπῆρξαν πολέμιοι, ἐπικινδυνότεροι ἀπὸ τοὺς ἐξωτερικούς ἐχθρούς, γιατί ἦταν ἐσωτερικοί ἐχθροὶ παρουσιαζόμενοι ὡς Χριστιανοί. Λύκοι μέ προβά ἢ προβάτου, ἔτοιμοι νά παραπλανήσουν καί νά παρασύρουν ἐκτός Ἐκκλησίας καί Σωτηρίας τοὺς ἀμαθεῖς καί χλαρούς Χριστιανούς. Ὁ Μέγας Βασίλειος γράφει ὅτι αἵρεση εἶναι ἡ ἀποξένωση ἀπὸ τήν πίστη καί ἡ ἐναντίωση στό Εὐαγγέλιο καί στήν «ὕγιαίνουσα διδασκαλία».

Σάν μανιασμένα κύματα ὀρθώνονταν ἡ μία μετὰ τήν ἄλλη οἱ αἱρέσεις, χτυπώντας τό πλοῖο τῆς Ἐκκλησίας καί προσπαθώντας νά τό καταβυθίσουν. Ὅμως ἡ ναῦς τῆς Ἐκκλησίας μέ πηδαλιούχο τόν Χριστό συνέχισε καί συνεχίζει τό ταξίδι της. Ὁ Ἰουδαιοχριστιανισμός, ὁ Μανιχαϊσμός, ὁ Ἀπολιναρισμός, ὁ Σαβελιανισμός, ὁ Ἀρειανισμός, οἱ Πνευματομάχοι, ὁ Νεστοριανισμός, ὁ Μονοφυσιτισμός. Ἀτελείωτος ὁ κατάλογος τῶν αἱρέσεων, πού σάν στίφη βαρβάρων ἡ μία μετὰ τήν ἄλλη προσπάθησαν νά ἀλώσουν τό φρούριο τῆς Ὁρθοδοξίας. Ὅπως ὁμως παρατηρεῖ ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος: «Εὐκολώτερον τόν ἥλιον σβεσθῆναι ἢ τήν Ἐκκλησίαν ἀφανισθῆναι».

Μία ἀπὸ τίς φοβερότερες αἱρέσεις ὑπῆρξε καί ἡ Εἰκονομαχία. Μάλιστα ἀποτελοῦσε τή συμπερίληψη πολλῶν ἀπὸ τίς προγενέστερες της

αίρέσεις, καθώς ή διδασκαλία της βασίσθηκε στις δικές τους κακοδοξίες και ιδίως στην πλανεμένη αντίληψή τους για τό πρόσωπο του Χριστού. Κατά τόν Άγιο Θεόδωρο τόν Στουδίτη, ή εικονομαχία είναι δεινή αίρεση και γι' αυτό οί Ορθόδοξοι «τή άποστολική δέ και ύπ' ούρανόν Έκκλησία τά ίσα φρονούντες» άγωνίσθηκαν μέ κατ' επίγνωσιν ζήλο ένάντια στις άντροθόδοξες διδαχές και πράξεις τών εικονοκλαστών.

Τά σύννεφα τής καταγιδος, πού έπληξε τήν Έκκλησία, είχαν ήδη άρχισει νά μαζεύονται αιώνες πριν, έξαιτίας τής δράσεως αίρετικών ομάδων. Έμενε μόνο τό ξέσπασμα, ό κεραυνός, πού θά ξεκινούσε τόν κατακλυσμό και τή θύελλα. Και αυτός ήλθε. Ήταν ό αυτοκράτωρ Λέων Γ' ό Ίσαυρος, ό δυσεβής, κατά τόν Άγιο Θεοφάνη τόν Όμολογητή. Τό 726 γίνεται τό πρώτο διατακτικό βήμα, όταν μέ διάταγμά του ό Λέων όρίζει τήν τοποθέτηση τών εικόνων σέ ψηλά σημεία μέσα στους ναούς, για νά άποξενώσει τούς πιστούς από αυτές και νά τούς έξαναγκάσει νά μήν τίς τιμούν. Στίς 6 Ίανουαρίου του 730 ή εικονομαχική λαίλαπα και έπισημως ξεκινάει. Μέ αυτοκρατορικό διάταγμα όρίζεται πλέον ή καταστροφή τών εικόνων. Ο Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, Άγιος Γερμανός, προσπαθει νά συντείσει τόν Λέοντα ρωτώντας τον πώς θά τολμήσει νά καταστρέψει εικόνες, λησμονώντας ότι ό ίδιος ό Κύριος μέ θαύμα είχε άποτυπώσει τό πρόσωπό Του στό Άγιο Μανδήλιο. Όμως ό Λέων είναι άνένδοτος. Ο Άγιος Γερμανός προτείνει Οικουμενική Σύνοδο, αλλά ό αυτοκράτορας είναι άποφασισμένος νά επιβάλλει στην Έκκλησία τίς άπόψεις του μέ τή βία. Ο Πατριάρχης καταθέτει τό ώμοφόριό του, για νά δείξει συμβολικά τήν αντίθεση τής Έκκλησίας. Ο Λέοντας όμως δέν πτοεΐται και ξεκινάει τό άνόσιο έργο του. Εικόνες περικαλλείς και θαυματουργές, εικόνες αρχαιότατες, ιερά σκεύη πού έφεραν επάνω τους εικόνες, ακόμα και λείψανα Αγίων και Μαρτύρων συγκεντρώνονται από τήν Αγία Σοφία και τούς άλλους ναούς τής Βασιλεύουσας και πετιούνται σέ ένα μεγάλο σωρό. Τίς ιερές αυτές εικόνες και τά άγια λείψανα, αφού τά λιθοβολούν οί εικονομάχοι, τά παραδίδουν στό άδηφάγο πύρ. Η Εικονομαχία σαν λοιμική νόσος έξαπλώνεται σέ όλη τή Βυζαντινή αυτοκρατορία. Εικόνες, ψηφιδωτά και τοιχογραφίες, πού βρίσκονται στους ναούς, καταστρέφονται. Ακόμη και χειρόγραφα καίγονται, γιατί έχουν μικρογραφίες εικόνων στα φύλλα τους. Η μανία τους για αναζήτηση και καταστροφή εικόνων επεκτείνεται σέ κάθε σπίτι.

Όμως ο πιστός Όρθόδοξος λαός αντιδρά από την πρώτη ημέρα. Όταν στρατιώτες του Λέοντα προσπάθησαν να καταστρέψουν την εικόνα του Χριστού Χαλκίτη, που βρισκόταν πάνω από την Χαλκή πύλη του Μεγάλου Παλατίου, οι διαβάτες επιχειρούν να τους εμποδίσουν και βρίσκουν μαρτυρικό θάνατο, προσφέροντας τό αίμα τους, όπως και οι Μάρτυρες των διωγμών των τριών πρώτων αιώνων. Στά εκατό χρόνια που διήρκεσε η Εικονομαχία πλήθος Μαρτύρων και Όμολογητών θά στεφανωθούν από τον Κύριο με τον στέφανο της Αγιότητας για τους αγώνες τους υπέρ των Αγίων εικόνων. Οί εικονόφιλοι πιστοί κρύβουν εικόνες σέ σπήλαια, σέ κρύπτες, καλύπτουν μέ δέρμα και σοβά τοιχογραφίες και ψηφιδωτά, για να τά γλυτώσουν. Ο Έλλαδικός χώρος επαναστατεί, αλλά τό κίνημά του αποτυγχάνει.

Η Εικονομαχική κρίση κορυφώνεται επί βασιλείας Κωνσταντίνου του Ε'. Διαπιστώνοντας ότι ο μοναχισμός είναι ή αιχμή του δόρατος της Όρθοδοξίας και θερμός προστάτης των Αγίων εικόνων, στράφηκε μέ ιδιαίτερη δριμύτητα έναντίον του. Έτσι ή Εικονομαχία έλαβε και αντιμοναχικό χαρακτήρα. Όταν αναλαμβάνει την έξουσία ή αυτοκράτειρα Ειρήνη ή Αθηναία, θά γίνει έφικτή τό 787 ή σύγκληση της Ζ' Οικουμενικής Συνόδου στή Νίκαια, στήν όποία καταδικάζεται ή αίρεση της Εικονομαχίας. **Αξίζει να αναφέρουμε ότι στήν Οικουμενική αυτή Σύνοδο έλαβε μέρος και υπέγραψε τον Όρο της και ο επίσκοπος Χίου Θεόφιλος, ο όποιος υπήρξε εικονόφιλος.**

Σύμφωνα μέ τους εικονομάχους οί εικόνες ήταν ανύπαρκτες τους πρώτους χριστιανικούς αιώνες και έφευρέθηκαν αργότερα. Ο μεγάλος Πατέρας της Έκκλησίας, ο Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός, επικαλούμενος την Πατερική Παράδοση τεκμηρίωσε ότι οί εικόνες αποτελούν «αρχαία της Έκκλησίας Παράδοσις». Επίσης ο Μέγας Βασίλειος ήδη από τον Δ' αιώνα σέ έπιστολή του γράφει ότι οί εικόνες είναι Παράδοση της Έκκλησίας αποδεκτή από την εποχή των Αγίων Αποστόλων και σέ όλους τους ναούς μας υπάρχουν άγιογραφημένες. Όπως παρατηρεί ο Άγιος Νεκτάριος Πενταπόλεως, ή ανακάλυψη των τοιχογραφιών στίς αρχαίες χριστιανικές κατακόμβες ήλθε να επιβεβαιώσει τους Πατέρες της Ζ' Οικουμενικής Συνόδου για την ύπαρξη εικόνων από τά πρώτα βήματα του Χριστιανισμού.

Κατά τους εικονομάχους οί εικόνες υποκαθιστούν τά είδωλα, και άρα αυτοί που τίς προσκυνούν είναι ειδωλολάτρες. Ο Θεός είναι πνεύμα και είναι αδύνατο να ζωγραφισθεί. Συνεπώς ή εικόνα του Χριστού είναι απαράδεκτη γ' αυτούς, γιατί παριστάνει έναν άνθρωπο. Όμως ο θεοφόρος Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός τους αποστομώνει γράφοντας: «Στά παλιά χρόνια

ὁ Θεός, ὁ ἀσώματος καί ἀπερίγραπτος, δέν ἀπεικονιζόταν καθόλου. Τώρα ὅμως πού ὁ Θεός ἐφανίστηκε μέ σάρκα καί ἔζησε ανάμεσα στούς ἀνθρώπους, ζωγραφίζω τήν εἰκόνα Του, ὅπως τήν εἶδα στό πρόσωπο τοῦ Ἰησοῦ. Δέν λατρεύω τήν ὕλη, ἀλλά τόν δημιουργό της ὕλης». «Προσκυνοῦμε τίς εἰκόνες, προσφέροντας τήν προσκύνηση ὄχι στήν ὕλη, ἀλλά διά μέσου τῶν εἰκόνων σ' αὐτούς πού εἰκονίζονται σ' αὐτές».

Αὐτά εἶχε ὑποστηρίξει 4 αἰῶνες πρωτύτερα καί ἕνας ἄλλος μέγας Πατέρας, ὁ Ἅγιος Βασίλειος, λέγοντας τό πολύ γνωστό «ἡ τῆς εἰκόνος τιμή ἐπί τό πρωτότυπον διαβαίνει». Αὐτό σημαίνει πώς ὁ πιστός, πού ἀσπάζεται τίς Ὁρθόδοξες εἰκόνες, δέν προσκυνάει τήν ὕλη τους, ἀλλά τήν ὑπόσταση τοῦ εἰκονιζόμενου προσώπου, τοῦ Χριστοῦ, τῆς Θεοτόκου, τῶν Ἀγγέλων, τῶν Ἁγίων. Οἱ Ὁρθόδοξοι πάντοτε ὑπῆρξαν εἰκονόφιλοι, ποτέ εἰκονολάτρεις ἢ εἰκονόδουλοι, ὅπως συκοφαντικά μᾶς ὀνόμαζαν οἱ εἰκονομάχοι.

Στίς εἰκόνες τοῦ Χριστοῦ δέν διαχωρίζονται ἡ θεία καί ἡ ἀνθρώπινη φύση Του, ὅπως διατείνονταν οἱ Εἰκονομάχοι. Παραμένουν καί οἱ δύο ἐνωμένες στό θεῖο Του πρόσωπο, σύμφωνα μέ τόν Ὅρο τῆς Δ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου. Ἀντιθέτως, ἂν ἀρνηθοῦμε νά ἀγιογραφήσουμε τόν Κύριο, οὐσιαστικά εἶτε ἀρνιόμαστε τήν ἐνανθρώπησή Του, εἶτε τήν ὑπαρξη τῆς ἀνθρωπίνης φύσεώς Του. Δηλαδή περιλίπτουμε στήν αἴρεση τοῦ Δοκητισμοῦ ἢ τοῦ Μονοφυσιτισμοῦ. Ὅπως γράφει σέ ὁμιλία του ὁ Ἅγιος Φώτιος, «Ὁ Θεός ἔγινε ἄνθρωπος καί γεννήθηκε ἀπό μητέρα. Αὐτά διδάσκει τό Εὐαγγέλιο, αὐτό λένε οἱ εἰκόνες. Ὑπάρχει κανένας πού μισεῖ τή διδασκαλία τῶν εἰκόνων; Ἀλλά τότε πρέπει νά μισεῖ καί τό ἴδιο τό Εὐαγγέλιο».

Ὅπως διασαφήνισαν οἱ Πατέρες τῆς Ζ' Οἰκουμενικῆς Συνόδου ἡ «ἀληθινή λατρεία» ἀποδίδεται ἀποκλειστικά καί μόνο στόν Θεό, ἐνῶ ἐντελῶς διαφορετική εἶναι ἡ «τιμητική προσκύνηση» τῶν ἱερῶν εἰκόνων καί τῶν Ἁγίων. «Ὁ προσκυνῶν τήν εἰκόνα, προσκυνεῖ ἐν αὐτῇ τοῦ ἐγγραφομένου τήν ὑπόστασιν».

Ὁ Ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνός τονίζει ὅτι «οἱ εἰκόνες ἀποτελοῦν βιβλία γιά τούς ἀγραμμάτους καί ὅτι δέν παύουν, ἂν καί δέν ἔχουν φωνή, νά κηρύττουν τήν τιμή τῶν ἁγίων καί ἔτσι νά μᾶς διδάσκουν».

Ὅμως ἀπό τό 813 καί γιά 30 χρόνια ἀκόμη οἱ εἰκονομάχοι ἐπανῆλθαν στήν ἐξουσία καί συνέχισαν νά καταδιώκουν τούς εἰκονόφιλους. Τό 843 ἡ αὐτοκράτειρα, Ἁγία Θεοδώρα, συγκάλεσε στήν Κωνσταντινούπολη Σύνοδο, πού ἀποφάσισε τήν ἐπανατοποθέτηση – ἀναστήλωση τῶν εἰκόνων στούς ναούς. Ἡ Εἰκονομαχία ἠττήθηκε, ἡ Ὁρθοδοξία ἔλαμψε, ἡ Ἐκκλησία βρῆκε τή γαλήνη της.

Στόν κανόνα τῆς αὐριανῆς ἐορτῆς, ὁ ὁποῖος ἔχει συνταχθεῖ ἀπό τόν

σθεναρό ύποστηρικτή τῶν ἁγίων εἰκόνων, τόν Ἅγιο Θεόδωρο τόν Στουδίτη, παρουσιάζεται ἡ Ἐκκλησία ὡς νύμφη Χριστοῦ μέ χαρά νά ξαναενδύεται τή λαμπρή στολή τῶν ἁγίων εἰκόνων, τήν ὁποία τῆς εἶχαν ἀφαιρέσει οἱ Εἰκονομάχοι.

Ἀπό τότε καθιερώθηκε ἀπό τούς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας τήν Ἀ' Κυριακή τῶν Νηστειῶν, ἡ ὁποία μέχρι τότε ἦταν ἀφιερωμένη στή μνήμη τῶν Προφητῶν, νά τιμᾶται ἡ Ὁρθόδοξη πίστη.

Κατά τήν Κυριακή τῆς Ὁρθοδοξίας, τῆς ὁποίας τά προεόρτια ἀπό ἀπόψε ἐορτάζουμε, θά ἐνθυμηθοῦμε ὄχι μόνο τήν ἀναστήλωση τῶν ἱερῶν εἰκόνων καί τό τέλος τοῦ «χειμῶνα» πού ἐνέσκυψε στήν Ἐκκλησία κατά τήν περίοδο τῆς Εἰκονομαχίας, ἀλλά καί τόν θρίαμβο τῆς Ὁρθοδοξίας ἐπί ὄλων τῶν αἰρέσεων. Ὁρθοδοξία σημαίνει ὀρθή δόξα, δηλαδή ὀρθό δόγμα, ὑγιαίνουσα πίστη, ἀλλά ταυτόχρονα καί ὀρθή δοξολογία, δηλαδή ὀρθή λατρεία τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ. Ἡ Ὁρθόδοξη πίστη εἶναι βίωμα καί ἐπικοινωνία μέ τόν ζῶντα Τριαδικό Θεό. Ἡ Ὁρθόδοξη πίστη εἶναι «ἡ νίκη ἡ νικησασα τόν κόσμον». Ἐνα ἀπό τά θεμελιώδη χαρακτηριστικά τῆς εἶναι ἡ ἐμμονή τῆς στήν πίστη καί στή διδασκαλία τῶν Ἀποστόλων καί τῶν Πατέρων. Κατά τόν Μέγα Ἀθανάσιο ἡ πίστις τῶν Ὁρθόξων εἶναι αὐτή ἀκριβῶς πού «ὁ μὲν Κύριος ἔδωκεν, οἱ δέ Ἀπόστολοι ἐκήρυξαν, καί οἱ Πατέρες ἐφύλαξαν». Αὐτό διακήρυξε καί στό Συνοδικό τῆς ἡ Ζ' Οἰκ.Σύνοδος.

Αὐτή τήν Ἀποστολική καί Πατερική πίστη καί παράδοση διδάσκει ἕως σήμερα ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία καί καλεῖ κάθε ἄνθρωπο νά τήν βιώσει. Γι' αὐτή τήν Ὁρθόδοξη πίστη ἀγωνίσθηκαν ἐπί 20 αἰῶνες οἱ Πατέρες, οἱ Μάρτυρες, οἱ Ὁμολογητές, οἱ Ὅσιοι, προκειμένου νά τή διαφυλάξουν ἀνόθευτη, ὅπως καί τήν παρέλαβαν. Νά τή διατηρήσουν καθαρή, ὥστε νά μπορεῖ νά ξεδιψάει πνευματικά τίς ἀνθρώπινες ψυχές. Ἡ σημασία τῆς Ὁρθοδοξίας καί ὁ κίνδυνος τῆς αἵρέσεως γιά τόν Χριστιανό ἀποκαλύπτεται καί ἀπό ἕνα λόγο τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Σιναΐτη. Ὅταν ρωτήθηκε ποιά εἶναι ἡ βαρύτερη ἁμαρτία, ἀπάντησε «τό νά πέσει κανεῖς σέ αἵρεση».

Ἡ Ὁρθοδοξία μας εἶναι ὁ Χριστός, γι' αὐτό καί εἶναι «χθές καί σήμερον» ἡ αὐτή. Ἄς ἔχουμε λοιπόν καθημερινά στόν νοῦ καί στήν καρδιά μας τούς ἐξῆς παραινετικούς λόγους τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ: «ἄς μείνουμε σταθεροί στήν πέτρα τῆς πίστεως καί στήν Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας, χωρίς νά μετακινούμε τά ὄρια πού ἔθεσαν οἱ ἅγιοι Πατέρες μας, χωρίς νά δίνουμε τήν εὐκαιρία σ' αὐτούς πού θέλουν νά κάνουν καινοτομίες καί νά γκρεμίζουν τήν οἰκοδομή τῆς Ἁγίας του Θεοῦ Καθολικῆς καί Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας». (Ὁμιλία ἐκφωνηθεῖσα εἰς τήν Ἱεράν Νέαν Μονήν Χίου κατά τήν τέλειον τοῦ Μ. Ἐσπερινοῦ ἐπί τῆ ἐορτῆ τῆς Κυριακῆς τῆς Ὁρθοδοξίας τήν 12-03-22).

ΝΗΣΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑ: ΕΛΩ ΕΙΝΑΙ ΕΛΛΑΣ (20.04.22).

«Τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι»
(Θερμοπύλες, 10.04.22).

1822-2022 • 200 ΧΡΟΝΙΑ

ΝΗΣΣΙΟΝΙΟ & ΟΙΟΝΙΟΝ
«νοδύμο, γοι του Ομήρου»
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΧΙΟΥ, ΨΑΡΩΝ & ΟΙΟΝΙΟΝ
«Εδω θρηνοῦμε τον χαμό της κόρης σου»

ΠΑΡΗΓΜΕΝΟ
ΤΑΧΕΣ
POST PAYE
Την 1η Ιανουαρίου 2022
Από: ΑΔ
ΕΛΛΑΣ - HELAS

(ISSN:2529-1254)